

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

**Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής
Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

Περιεχόμενα Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

	Σελίδα
Στοιχεία Επιχείρησης	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	5
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	6
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	7
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	8
Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων	9
1 Γενικές πληροφορίες	9
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	9
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	9
2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων	16
2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων	18
2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα	19
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές	19
2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	20
2.7 Ενσώματα πάγια	21
2.8 Κόστος δανεισμού	22
2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	22
2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	23
2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	24
2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα -αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση	24
2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	27
2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις	28
2.15 Αποθέματα	28
2.16 Εμπορικές απαιτήσεις	28
2.17 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	28
2.18 Μετοχικό κεφάλαιο	29
2.19 Δανεισμός	29
2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	30
2.21 Παροχές στο προσωπικό	30
2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	32
2.23 Προβλέψεις	32
2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	32
2.25 Αναγνώριση εσόδων	33
2.26 Μισθώσεις – ΔΛΠ 17 εφαρμόσιμο έως 31 Δεκεμβρίου 2018	34
2.27 Διανομή μερισμάτων	35
2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης	35
2.29 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	35
2.30 Συγκριτικά στοιχεία	35
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	35
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	35
3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	41
3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	42
4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	44
5 Πληροφόρηση κατά τομέα	47

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

6	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	51
7	Δικαιώματα χρήσης παγίων	53
8	Ασώματες ακινητοποιήσεις	54
9	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	55
10	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	61
11	Αποθέματα	61
12	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	62
13	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	63
14	Μετοχικό κεφάλαιο	64
15	Αποθεματικά	64
16	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	66
17	Δανεισμός	66
18	Υποχρεώσεις μισθώσεων	70
19	Αναβαλλόμενη φορολογία	70
20	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	72
21	Προβλέψεις	75
22	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	75
23	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	76
24	Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)	77
25	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	77
26	Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	78
27	Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα – καθαρά	78
28	Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	79
29	Φόρος Εισοδήματος	79
30	Κέρδη ανά μετοχή	81
31	Μερίσματα	81
32	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	82
33	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	82
34	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	87
35	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	87
36	Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις	90
37	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	91

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Στοιχεία Επιχείρησης

Διοικητικό Συμβούλιο

Ιωάννης Παπαθανασίου - Πρόεδρος Δ.Σ (Από 7/8/2019)
Ανδρέας Σιάμισης - Διευθύνων Σύμβουλος (Από 7/8/2019)
Γεώργιος Αλεξόπουλος - Μέλος
Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος
Μιχαήλ Κεφαλογιάννης - Μέλος (Από 7/8/2019)
Αλέξανδρος Μεταξάς - Μέλος (Από 7/8/2019)
Ιορδάνης Αϊβάζης - Μέλος (Από 7/8/2019)
Λουκάς Πατάζογλου - Μέλος (Από 7/8/2019)
Αλκιβιάδης-Κωνσταντίνος Ψάρρας - Μέλος (Από 7/8/2019)
Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος
Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος
Γεώργιος Παπακωνσταντίνου - Μέλος
Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος

Άλλα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη χρήση

Ευστάθιος Τσοτσορός - Πρόεδρος Δ.Σ & Διευθύνων Σύμβουλος (Εως 7/8/2019)
Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος (Εως 7/8/2019)
Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος (Εως 7/8/2019)
Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος (Εως 7/8/2019)
Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος - Μέλος (Εως 7/8/2019)
Χρήστος Τσίτσικας - Μέλος (Εως 7/8/2019)

Διεύθυνση Έδρας εταιρείας

Χεμάρρας 8Α
151 25 Μαρούσι, Ελλάδα

Γ.Ε.Μ.Η

000296601000

Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.helpe.gr/investor-relations/quarterly-results/httpannualreport2017helpegrhomedefaultspx/> και η οποία περιλαμβάνει την Έκθεση Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ελεγκτών.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	6	3.297.668	3.268.928
Δικαιώματα χρήσης παγίων	2,7	242.934	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	8	104.426	105.617
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	9	384.747	390.091
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	19	59.358	64.109
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	1.356	634
Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	10	55.438	73.922
		4.145.927	3.903.301
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	11	1.012.802	993.031
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	12	748.153	776.487
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	29	91.391	37.466
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		2.520	3.133
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	3.474	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13	1.088.198	1.275.159
		2.946.538	3.085.276
Σύνολο ενεργητικού		7.092.465	6.988.577
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	15	276.972	258.527
Αποτελέσματα εις νέον		964.972	1.052.164
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		2.262.025	2.330.772
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		64.548	63.959
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.326.573	2.394.731
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Έντοκα δάνεια	17	1.610.094	1.627.171
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	169.357	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	19	213.495	185.744
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	20	180.398	163.514
Προβλέψεις	21	25.625	38.238
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	22	28.376	28.852
		2.227.345	2.043.519
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	16	1.401.732	1.349.153
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	-	16.387
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	29	7.147	75.119
Έντοκα δάνεια	17	1.022.270	1.108.785
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	30.537	-
Μερίσματα πληρωτέα		76.861	883
		2.538.547	2.550.327
Σύνολο υποχρεώσεων		4.765.892	4.593.846
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		7.092.465	6.988.577

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020.

Ανδρέας Σιάμισης

Κρίστιαν Τόμας

Στέφανος Παπαδημητρίου

Διευθύνων Σύμβουλος

Γενικός Διευθυντής Οικονομικών
Ομίλου

Διευθυντής Λογιστικής

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	8.856.965	9.769.155
Κόστος πωληθέντων	24	(8.051.806)	(8.769.769)
Μεικτό κέρδος		805.159	999.386
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	24	(329.711)	(324.430)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	24	(140.012)	(150.518)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	25	(4.843)	(1.403)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) και άλλα κέρδη/ (ζημιές)	26	10.351	(8.823)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		340.944	514.212
Χρηματοοικονομικά έσοδα	27	5.843	3.827
Χρηματοοικονομικά έξοδα	27	(146.303)	(149.532)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	18,27	(10.081)	-
(Ζημιές) / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	28	(1.255)	2.194
Κέρδη / (Ζημιές) από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	9	17.862	(1.771)
Κέρδη προ φόρων		207.010	368.930
Φόρος εισοδήματος	29	(43.434)	(154.218)
Καθαρά κέρδη έτους		163.576	214.712
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε :			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		160.798	211.614
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		2.778	3.098
		163.576	214.712
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (ζημιές)			
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	20	(12.369)	(11.012)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	544	(695)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	15	(188)	(288)
		(12.013)	(11.995)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	12.890	(5.006)
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	1.501	(14.920)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις		272	(745)
		14.663	(20.671)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) καθαρά από φορολογία		2.650	(32.666)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (ζημιές) έτους μετά από φόρους		166.226	182.046
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) αποδοτέα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		163.425	178.958
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		2.801	3.088
		166.226	182.046
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	30	0,53	0,69

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Σημ.	Αποδίδόμενα στους μετόχους της μητρικής εταιρείας				Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο		
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)						
	1.020.081	358.056	930.522	2.308.659	62.915	2.371.574
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	166	(3.469)	(3.303)	-	(3.303)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)						
	1.020.081	358.222	927.053	2.305.356	62.915	2.368.271
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	15	-	(700)	(700)	5	(695)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	15	-	(740)	(740)	(5)	(745)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	-	(11.002)	(11.002)	(10)	(11.012)
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	-	(5.006)	(5.006)	-	(5.006)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	15	-	(288)	(288)	-	(288)
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	-	(14.920)	(14.920)	-	(14.920)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)		-	(32.656)	(32.656)	(10)	(32.666)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) έτους		-	211.614	211.614	3.098	214.712
Συγκροτησιακά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) για τη χρήση		-	211.614	178.958	3.088	182.046
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	14	-	(93)	(1.214)	-	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	15	-	(683)	(683)	-	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	15	-	1.214	1.214	-	1.214
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής		-	-	-	17	17
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον	15	-	17.319	-	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης		-	(123)	(123)	-	(123)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	(2.061)	(2.061)
Μερίσματα		-	(76.408)	(152.816)	-	(152.816)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό		-	26.170	(26.170)	-	-
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	15	-	80	80	-	80
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959
		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	15	-	525	525	19	544
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	-	1.501	1.501	-	1.501
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	-	12.890	12.890	-	12.890
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	15	-	(188)	(188)	-	(188)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	15	-	271	271	1	272
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	-	(12.372)	(12.372)	3	(12.369)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές)		-	2.627	2.627	23	2.650
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) περιόδου		-	160.798	160.798	2.778	163.576
Συγκροτησιακά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) για την περίοδο		-	160.798	163.425	2.801	166.226
Αποτέλεσμα από απόκτηση μη ελεγχουσών συμμετοχών σε συνδεδεμένη εταιρεία		-	-	(2.482)	-	(2.482)
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου		-	-	(342)	-	(342)
Μεταφορά σε τακτικό και αφορολόγητο αποθεματικό	15	-	15.818	-	-	-
Συμμετοχή μετόχων μειοψηφίας σε αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής		-	-	-	34	34
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων		-	(122)	(122)	-	(122)
Μερίσματα σε μετόχους μειοψηφίας		-	-	-	(2.246)	(2.246)
Μερίσματα		-	(229.226)	(229.226)	-	(229.226)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019		1.020.081	276.972	964.972	2.262.025	64.548
		1.020.081	276.972	964.972	2.262.025	64.548

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Σημ.	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
	634.718	652.291
	(148.655)	(4.918)
	486.063	647.373
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
	(241.045)	(156.713)
	1.616	277
	(10.295)	-
	(5.341)	(1.298)
	-	(16.000)
	439	299
	5.843	3.827
	(717)	-
	30.490	307.735
	1.334	-
	19	265
	(217.657)	138.392
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
	(150.411)	(140.755)
	(153.248)	(148.767)
	(2.246)	(2.061)
	-	(683)
	34	17
	514.700	409.694
	(625.581)	(506.358)
	(30.712)	-
	(10.081)	-
	(457.545)	(388.913)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		
	(189.139)	396.852
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους		
	1.275.159	873.261
	2.179	5.046
	(189.139)	396.852
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους		
	1.088.198	1.275.159

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής καλούμενη «Εταιρεία» ή «Ελληνικά Πετρέλαια») είναι η μητρική εταιρεία του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (εφεξής «Όμιλος»). Οι εταιρείες του Ομίλου δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας κυρίως στην Ελλάδα, τη Νοτιανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων και την έρευνα για υδρογονάνθρακες. Ο Όμιλος παρέχει επίσης μηχανολογικές υπηρεσίες, ενώ μέσω των συμμετοχών του στη ΔΕΠΑ και την Elredison B.V., δραστηριοποιείται και στον τομέα εμπορίας φυσικού αερίου καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μητρική εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8^Α, 151 25 Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου μέσω GDRs.

Οι ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία – κάποια από τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στην τρέχουσα και την εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που απαιτούνται για την πώληση

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη σημείωση 4 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές». Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 (Μισθώσεις). Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2019 αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, εκτός της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 23.

- *ΔΠΧΑ 16:* Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 *Μισθώσεις*, ΕΔΔΠΧΑ 4 *Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση*, SIC 15 *Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα* και SIC 27 *Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης*. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων και απαιτεί από τον μισθωτή να αναγνωρίζει όλες τις μισθώσεις στις οικονομικές του καταστάσεις, με ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, βάσει της οποίας η αναδρομική επίδραση της εφαρμογής του προτύπου καταχωρήθηκε την ημερομηνία αυτή. Τα συγκριτικά στοιχεία δεν έχουν αναδιατυπωθεί.

Ο Όμιλος χρησιμοποίησε την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάσει το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις εξαιρέσεις του προτύπου αναφορικά με τις μισθώσεις παγίων χρονικής περιόδου μικρότερης των 12 μηνών που δεν περιλαμβάνουν δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και με τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Τέλος ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 (αύξηση/(μείωση)) έχει ως εξής:

Απαιτήσεις	
Δικαιώματα χρήσης παγίων	230.848
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(6.259)
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις - προκαταβολές	(37.509)
Δικαιώματα μισθώσεων χώρων	(9.940)
Σύνολο απαιτήσεων	177.140
Υποχρεώσεις	
Υποχρεώσεις μισθώσεων	180.198
Δανεισμός	(3.058)
Σύνολο υποχρεώσεων	177.140

α) Φύση της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος έχει συμβάσεις μίσθωσης για ακίνητα και εξοπλισμό πρατηρίων καυσίμων, μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα. Προγενέστερα της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος (ως

μισθωτής), ταξινομούσε τις μισθώσεις είτε ως χρηματοδοτικές (όπου ο Όμιλος διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας), είτε ως λειτουργικές. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων. Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχούσε σε τόκους αναγνωριζόταν στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, ενώ οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, απεικονίζονταν στα «Δάνεια». Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνταν από τον εκμισθωτή ταξινομούσαν ως λειτουργικές μισθώσεις και δεν κεφαλαιοποιούνταν, ενώ οι πληρωμές για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωριζόταν στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τυχόν προπληρωθέντα μισθώματα περιλαμβάνονταν στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις», ενώ τα δεδουλευμένα μισθώματα περιλαμβάνονταν στους «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος εφάρμοσε ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις για τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Το πρότυπο παρέχει συγκεκριμένες απαιτήσεις μετάβασης καθώς και πρακτικές διευκόλυνσης, οι οποίες εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο.

- Μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούσαν ως χρηματοδοτικές

Ο Όμιλος δεν άλλαξε τις προϋπάρχουσες λογιστικές αξίες των παγίων και των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου για μισθώσεις που ήταν ταξινομημένες ως χρηματοδοτικές (τα δικαιώματα χρήσης παγίων και οι υποχρεώσεις μισθώσεων ισούνται με τα μισθωμένα πάγια και υποχρεώσεις υπό το ΔΛΠ 17 στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και στα δάνεια αντίστοιχα). Οι απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκαν στις μισθώσεις αυτές από την 1 Ιανουαρίου 2019.

- Μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούσαν ως λειτουργικές

Ο Όμιλος αναγνώρισε δικαιώματα χρήσης παγίων και υποχρεώσεις για τις μισθώσεις αυτές που προηγουμένως ταξινομούσαν ως λειτουργικές, εκτός από τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Το δικαίωμα χρήσης παγίου αναγνωρίστηκε ως ίσο με την υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένου ποσού μίσθωσης που σχετίζεται με τη μίσθωση που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση οικονομικής θέσης αμέσως πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Η υποχρέωση μίσθωσης αναγνωρίστηκε ως η παρούσα αξία των υπολειπομένων πληρωμών, προεξοφλημένης με το κόστος επιρόσθητου δανεισμού κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Ο Όμιλος εφάρμοσε τις πρακτικές διευκόλυνσης όπως παρακάτω:

- Χρησιμοποίησε ένα ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο για χαρτοφυλάκια μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά
- Αξιολόγησε την ύπαρξη επαχθών συμβάσεων, αμέσως πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής
- Εξείρεσε τις αρχικές άμεσες δαπάνες, από την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής
- Αξιολόγησε, με βάση την προγενέστερη εμπειρία, τη διάρκεια των μισθώσεων των οποίων η σύμβαση περιλαμβάνει όρο επέκτασης ή λύσης

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, για την δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι:

	Note	<u>2019</u>
Μείωση στα λειτουργικά έξοδα και στο κόστος πωληθέντων		<u>41.554</u>
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	7	(39.103)
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων μισθώσεων	27	(10.081)
Συνολικό κόστος μισθώσεων με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16		<u>(49.184)</u>
Καθαρή μείωση στα κέρδη προ φόρων		<u>(7.630)</u>

β) Σύνοψη νέων λογιστικών πολιτικών

Παρακάτω παρατίθενται οι νέες λογιστικές πολιτικές του Ομίλου κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, που ισχύουν από την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής:

- Δικαιώματα χρήσης παγίων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει δικαιώματα χρήσης παγίων στην έναρξη της μίσθωσης (την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση). Τα δικαιώματα χρήσης παγίων επιμετρούνται στο κόστος τους, μειωμένο κατά τη συσσωρευμένη απόσβεση και την απομείωση της αξίας τους και προσαρμοσμένο κατά την επαναμέτρηση των αντίστοιχων υποχρεώσεων μισθώσεων. Το κόστος των δικαιωμάτων χρήσης παγίων συμπεριλαμβάνει το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων που έχουν αναγνωρισθεί, τις αρχικές άμεσα συνδεδεμένες σχετικές δαπάνες και τις πληρωμές μισθώσεων που έγιναν την ή πριν την ημερομηνία έναρξης, μειωμένες κατά το ποσό των προσφερόμενων εκπτώσεων ή άλλων κινήτρων. Εκτός των περιπτώσεων όπου ο Όμιλος είναι σχετικά βέβαιος ότι το μισθωμένο πάγιο θα περιέλθει στην κατοχή του στο τέλος της σύμβασης μίσθωσης, τα αναγνωρισμένα δικαιώματα χρήσης παγίων αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη μικρότερη διάρκεια μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου παγίου και των όρων της σύμβασης μίσθωσης. Τα δικαιώματα χρήσης παγίων υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, είτε κάθε ένα ξεχωριστά είτε ως μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών.

- Υποχρεώσεις μισθώσεων

Κατά την έναρξη της μίσθωσης, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις μισθώσεων ίσες με την παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά τη συνολική διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Οι πληρωμές συμπεριλαμβάνουν τα συμβατικά σταθερά μισθώματα, μειωμένα κατά το ποσό των προσφερόμενων επιδοτήσεων, μεταβλητά μισθώματα που εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, καθώς και ποσά για πληρωμές υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να πληρωθούν. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή εξάσκησης ενός δικαιώματος αγοράς, που είναι σχετικά βέβαιο να εξασκηθεί από τον Όμιλο και πληρωμές κυρώσεων λύσης μιας μίσθωσης, αν οι όροι σύμβασης δείχνουν με σχετική βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα για λύση. Τα μεταβλητά μισθώματα που δεν εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, αναγνωρίζονται ως έξοδο στην περίοδο που επέρχεται το γεγονός ή η συνθήκη και γίνεται η πληρωμή.

Για να υπολογίσει την παρούσα αξία των πληρωμών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το κόστος επιπρόσθετου δανεισμού κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, εάν το πραγματικό επιτόκιο δεν προσδιορίζεται ευθέως από τη σύμβαση μίσθωσης. Μεταγενέστερα της έναρξης μίσθωσης, το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων προσαυξάνεται με έξοδα τόκων και μειώνεται με τις πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιούνται. Επιπλέον, η λογιστική αξία των υποχρεώσεων μισθώσεων επαναμετράται εάν υπάρξει τροποποίηση στη σύμβαση, ή οποιαδήποτε αλλαγή στη διάρκεια της σύμβασης, στα σταθερά μισθώματα ή στην αξιολόγηση αγοράς του περιουσιακού στοιχείου. Οι επαναμετρήσεις αυτές καταχωρούνται σε μια γραμμή στη σημείωση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων ως μετατροπές.

- Βραχυχρόνιες μισθώσεις και μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας

Ο Όμιλος εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις (δηλαδή μισθώσεις διάρκειας μικρότερης ή ίσης των 12 μηνών, από την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης μίσθωσης, όπου δεν υπάρχει το δικαίωμα αγοράς του περιουσιακού στοιχείου). Επίσης εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας (δηλαδή αξίας μικρότερης των €5 χιλιάδων). Πληρωμές μισθωμάτων για βραχυχρόνιες και χαμηλής αξίας μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

- Σημαντικές εκτιμήσεις στον προσδιορισμό της διάρκειας μισθώσεων με δικαίωμα ανανέωσης

Ο Όμιλος προσδιορίζει τη διάρκεια μίσθωσης ως τη συμβατική διάρκεια μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένης της χρονικής περιόδου που καλύπτεται από (α) δικαίωμα επέκτασης της μίσθωσης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα θα εξασκηθεί ή από (β) δικαίωμα λύσης της σύμβασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα δε θα εξασκηθεί.

Ο Όμιλος έχει το δικαίωμα για κάποιες μισθώσεις, να επεκτείνει τη διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Ο Όμιλος αξιολογεί εάν υπάρχει σχετική βεβαιότητα ότι θα εξασκηθεί το δικαίωμα ανανέωσης, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο, να εξασκήσει το δικαίωμα ανανέωσης. Μεταγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης της μίσθωσης, ο Όμιλος επανεξετάζει τη διάρκεια της μίσθωσης, εάν υπάρξει ένα σημαντικό γεγονός ή αλλαγή στις συνθήκες που εμπίπτουν στον έλεγχό του και επηρεάζουν την επιλογή εξάσκησης (ή όχι) του δικαιώματος ανανέωσης (όπως για παράδειγμα μια αλλαγή στην επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου).

Κατά το 2019, η Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (η «Επιτροπή») εξέδωσε μια περίληψη των αποφάσεων που λήφθηκαν στις δημόσιες συνεδριάσεις της για να αποσαφηνίσει τις διερμηνείες του ΔΠΧΑ 16 σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

- Δικαιώματα που σχετίζονται με το υπέδαφος:

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα όσον αφορά τη συγκεκριμένη περίπτωση που παρουσιάζεται στην απόφασή της, ότι όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης αγωγού έχει το δικαίωμα να τοποθετήσει έναν αγωγό σε υπόγειο χώρο, αυτό αποτελεί μίσθωση και ως εκ τούτου στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16. Όπως παρουσιάζεται στη σημείωση 7, ο Όμιλος εκμεταλλεύεται υπόγειους αγωγούς εντός των ορίων διαφόρων δήμων, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους, χωρίς την απαίτηση καταβολής οποιασδήποτε αποζημίωσης για αυτούς. Όπως περιγράφεται στη σημείωση 33 αυτών των οικονομικών καταστάσεων, ορισμένοι δήμοι προχώρησαν στην επιβολή δασμών και προστίμων σχετικά με τα δικαιώματα διέλευσης. Η ομάδα άσκησε έφεση κατά των εν λόγω ποσών που επιβλήθηκαν όπως περιγράφεται στη σημείωση και πιστεύει ότι το αποτέλεσμα θα είναι ευνοϊκό. Ο Όμιλος θεωρεί ότι αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 καθώς δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης.

- Προσδιορισμός διάρκειας μισθώσεων

Η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση, σύμφωνα με την οποία κατά την εκτίμηση της έννοιας της μη σημαντικής ποινής, κατά την κατάρτιση των όρων μίσθωσης, η ανάλυση δεν πρέπει να καλύπτει μόνο την χρηματική ποινή που προβλέπεται στη σύμβαση, αλλά να χρησιμοποιεί μια ευρύτερη οικονομική εκτίμηση της ποινής έτσι ώστε να περιλαμβάνει όλες τις πιθανές οικονομικές εκροές που συνδέονται με την καταγγελία της σύμβασης. Ο Όμιλος εφαρμόζει αυτή την απόφαση και χρησιμοποιεί κρίση για την εκτίμηση της μίσθωσης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου οι συμφωνίες δεν προβλέπουν προκαθορισμένη διάρκεια, όπως τα δικαιώματα χρήσης των παράκτιων ζωνών όπως περιγράφονται στη σημείωση 7. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη

όλους τους σχετικούς παράγοντες που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο για να ασκήσει είτε την ανανέωση είτε τον τερματισμό.

- Λογιστική αντιμετώπιση εκμισθωτή

Ο Όμιλος συνάπτει ορισμένες συμφωνίες υπεκμισθώσεων με τρίτους και ως εκ τούτου ενεργεί ως ενδιάμεσος εκμισθωτής. Ο Όμιλος, ως ενδιάμεσος εκμισθωτής, κατατάσσει την υπεκμισθωση ως χρηματοοικονομική μίσθωση ή λειτουργική μίσθωση ως εξής:

(α) εάν η κύρια μίσθωση είναι βραχυπρόθεσμη μίσθωση που ο Όμιλος, ως μισθωτής, έχει εφαρμόσει την παραγράφου 6 του προτύπου, η υπεκμισθωση κατατάσσεται ως λειτουργική μίσθωση.

(β) διαφορετικά, η υπεκμισθωση κατατάσσεται σε σχέση με το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από την κύρια μίσθωση και όχι με αναφορά στο υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο.

Ο Όμιλος έχει αξιολογήσει όλες τις υπεκμισθώσεις βάσει των παραπάνω κριτηρίων και τις χαρακτηρίζει ως λειτουργικές ή χρηματοοικονομικές. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, όλες οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος ενεργεί ως ενδιάμεσος εκμισθωτής αξιολογήθηκαν ως λειτουργικές.

- *ΔΠΧΑ 9: (Τροποποίηση) Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων.
- *ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες:* Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28.
- *ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος:* Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Με την υιοθέτηση της Διερμηνείας, ο Όμιλος εξέτασε αν έχει αβέβαιες φορολογικές θέσεις. Οι δηλώσεις φόρου της Εταιρείας και των θυγατρικών σε διαφορετικές χώρες περιλαμβάνουν εκπτώσεις φόρου εισοδήματος και οι αντίστοιχες φορολογικές αρχές μπορούν να αμφισβητήσουν την εκπεστέα αξία τους. Ο Όμιλος εκτίμησε ότι η υιοθετηθείσα φορολογική μεταχείριση θα γίνει αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές. Η Διερμηνεία δεν είχε επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Ως αποτέλεσμα της Διερμηνείας 23 και των σχετικών αποφάσεων ΕΔΔΠΧΑ, ο Όμιλος προχώρησε σε επαναταξινόμηση των εισπρακτέων του φόρων εισοδήματος από εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις σε ξεχωριστή γραμμή στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης.
- *ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών:* Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας

περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών.

- *Κύκλος ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017*, που αποτελεί μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ.
  - *ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο*: οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
  - *ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος*: οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωριστεί.
  - *ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού*: οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον ο Όμιλος αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις διερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί αλλά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

- *ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του*: Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς*: Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο

αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

- *ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις):* Το ΣΔΔΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης αρχίζει την ή μετά την έναρξη της πρώτης ετήσιας λογιστικής περιόδου που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις).* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ.
- *ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) “Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς”.* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις αλλάζουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου ώστε να παρέχουν διευκόλυνση σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας που θα προκαλέσει η αλλαγή των επιτοκίων αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισής τους, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από αυτές τις αβεβαιότητες.
- *ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Ταξινόμηση των Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες (Τροποποιήσεις).* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις έχουν στόχο την επίτευξη συνέπειας στην εφαρμογή των απαιτήσεων του προτύπου, βοηθώντας τις εταιρείες να καθορίσουν κατά πόσο ο δανεισμός και οι λοιπές υποχρεώσεις με αβέβαιη ημερομηνία διακανονισμού ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ενώ δεν τροποποιούν τις υφιστάμενες απαιτήσεις αναφορικά με την επιμέτρηση ή το χρόνο αναγνώρισης ενός περιουσιακού στοιχείου, υποχρέωσης, εσόδου ή εξόδου ή τις γνωστοποιήσεις επί των στοιχείων αυτών. Επίσης, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις απαιτήσεις ταξινόμησης για το δανεισμό, τον οποίο μπορεί να διακανονήσει μία εταιρεία εκδίδοντας συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές του Ομίλου είναι τα νομικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των structured entities) στα οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις

από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά πόσον ασκεί έλεγχο επί των επενδύσεών του, σε περιπτώσεις που γεγονότα και καταστάσεις μαρτυρούν πως υπήρξε κάποια αλλαγή. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον Όμιλο. Εξαιρούνται της ενοποίησης από την ημερομηνία που ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που σχετίζονται με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Επίσης μη πραγματοποιηθείσες ζημίες απαλείφονται, εκτός κι αν υπάρχουν αποδείξεις πως τα πάγια έχουν απομειωθεί. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών τροποποιούνται όπου ήταν αναγκαίο για να συμφωνούν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στα αποτελέσματα και τη καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών, εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές, χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή στον έλεγχο επί της θυγατρικής.

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στην θυγατρική εταιρεία, επιμετρούνται και καταχωρούνται σαν συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) - δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με τις συναλλαγές των κύριων μετόχων του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση θυγατρικών

Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο σε μία εταιρία, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επαναυπολογίζεται στην εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου και τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα σε σχέση με την θυγατρική λογιστικοποιούνται όπως στην περίπτωση που ο Όμιλος θα είχε απευθείας πουλήσει τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να απαιτηθεί τα κονδύλια αυτά να μεταφερθούν από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις και μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης

Οι συγγενείς επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα στα οποία ο Όμιλος εξασκεί σημαντική επιρροή αλλά όχι έλεγχο που συνοδεύεται συνήθως από μετοχικά δικαιώματα μετά ψήφου από 20% - 50%. Η αξία της επένδυσης στις συγγενείς επιχειρήσεις υπολογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάση της οποίας η επένδυση αρχικά αναγνωρίζεται στο κόστος, ενώ στις επόμενες χρήσεις αυξομειώνεται με το μερίδιο κέρδους ή ζημιάς καθώς και το μερίδιο των λοιπών συνολικών εσόδων/ ζημιών που αναλογούν στον Όμιλο. Το κόστος επένδυσης του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που υπολογίζεται κατά την εξαγορά. Μερίσματα που έχουν εισπραχθεί ή που έχουν εγκριθεί προς διανομή από τις συγγενείς επιχειρήσεις ή τις κοινοπραξίες, μειώνουν το υπόλοιπο της επένδυσης στον ισολογισμό του Ομίλου.

Εάν η συμμετοχή σε μια συγγενή επιχείρηση, μειωθεί, αλλά η σημαντική επιρροή παραμένει, μόνο ένα μέρος του ποσού που είχε αναγνωρισθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση, πρέπει να μεταφερθεί στο αποτέλεσμα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο της μεταβολής στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου. Οι συνολικές μεταβολές μετά την εξαγορά αντισταθμίζονται με το κόστος αγοράς. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες

εκτός αν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια συμμετοχή πρέπει να απομειωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής στη συγγενή εταιρία και του υπολοίπου στα βιβλία του Ομίλου.

Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές “προς τα άνω” (upstream) και “προς τα κάτω” (downstream), μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, μόνο στο βαθμό του συμφέροντος μη-συσχετιζόμενων επενδυτών στη συγγενή επιχείρηση. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές δεν αναγνωρίζονται, εκτός εάν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του στοιχείου που μεταφέρθηκε. Οι λογιστικές πολιτικές των συγγενών επιχειρήσεων είναι εναρμονισμένες με τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του Ομίλου στην κοινοπραξία αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος και στη συνέχεια προσαρμόζεται με το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές μετά την απόκτηση και με μεταβολές στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές εκτός αν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σχετιζόμενα με συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην κοινοπραξία. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές επίσης απαλείφονται εκτός αν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται. Οι λογιστικές αρχές των κοινοπρακτικών οντοτήτων τροποποιούνται όπου είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί συνέπεια με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι κοινές επιχειρήσεις προκύπτουν όπου ο Όμιλος έχει δικαιώματα στο ενεργητικό και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο του από τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα της κοινής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας εκείνων που διακρατώνται ή υφίστανται από κοινού, στους αντίστοιχους λογαριασμούς στις οικονομικές καταστάσεις.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυσή του στην συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά εάν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποδεικνύουν ότι η επένδυση στη συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοια στοιχεία, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης σαν τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία της επένδυσης και τη λογιστική της αξία και μετά αναγνωρίζει τη ζημιά στη γραμμή «Κέρδη σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο του τιμήματος που καταβλήθηκε, όπως μετράται από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των μη ελεγχουσών συμμετοχών (πρωην δικαιώματα μειοψηφίας) του εξαγορασθέντος. Για κάθε ενοποίηση επιχειρήσεων, ο Όμιλος επιμετρά τις μη ελέγχουσες συμμετοχές του εξαγορασθέντος ως ποσοστό επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων. Τυχόν κόστη εξαγοράς εξοδοποιούνται.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί

κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος θα γίνει μακροπρόθεσμα και θα πραγματοποιηθεί με μετρητά, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας κατά την οποία έγινε η εξαγορά. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, βάσει των σχετικών διεθνών λογιστικών προτύπων. Δεν γίνεται μεταγενέστερη επιμέτρηση για ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης πλέον του ποσού που είχε αναγνωριστεί για μη ελέγχουσες συμμετοχές και τυχόν συμμετοχές που προϋπήρχαν, και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία (σημ. 2.9). Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, ο Όμιλος επανεκτιμά εάν έχει γίνει ορθή εκτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν και ελέγχει την επιμέτρησή τους, πριν καταχωρηθεί η διαφορά τους στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία μετράται στο κόστος μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που προέκυψε κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων κατανέμεται από την ημερομηνία εξαγοράς σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου που αναμένεται να ωφεληθεί από την ενοποίηση, ανεξάρτητα από το κατά πόσον άλλα πάγια ή υποχρεώσεις του εξαγορασθέντος έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες.

2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και έξι Γενικούς Διευθυντές. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις του Ομίλου. Οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 5.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της μητρική εταιρείας και το νόμισμα αναφοράς του Ομίλου. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Οι εταιρείες του Ομίλου μετατρέπουν τις αξίες αυτές στα τοπικά τους νομίσματα (οι περισσότερες σε Ευρώ) με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν

από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Για συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα, η ημερομηνία της συναλλαγής για σκοπούς καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα χρησιμοποιηθεί, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης της μη χρηματικής προκαταβολής ή του αναβαλλόμενου εσόδου.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

- (i) Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού.
- (ii) Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).
- (iii) Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και μεταβολές της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα περιουσιακά του στοιχεία ως διαθέσιμα προς πώληση εάν η τρέχουσα αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί μέσω της πώλησής τους και όχι μέσω της συνεχούς χρήσης τους. Τα πάγια τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση μετρώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην τρέχουσα αξία και στην εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που θα πρέπει να γίνουν για την πώληση. Τα κόστη αυτά είναι επιπλέον έξοδα τα οποία σχετίζονται εξ ολοκλήρου με την πώληση του παγίου.

Τα κριτήρια για ταξινόμηση ενός παγίου σαν διαθέσιμο προς πώληση πληρούνται όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο είναι άμεσα διαθέσιμο να πουληθεί στην τρέχουσα κατάστασή του. Οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει

σημαντική πιθανότητα για αλλαγές στο πλάνο της πώλησης ή ότι η απόφαση πώλησης θα ανακληθεί. Η διοίκηση θα πρέπει επιπλέον να έχει δεσμευτεί στο πλάνο πώλησης του παγίου και η ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να αναμένεται εντός του επόμενου έτους από τη μέρα που το πάγιο χαρακτηρίστηκε ως διαθέσιμο προς πώληση.

Ενσώματα και ασώματα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση σταματούν να αποσβένονται.

Τα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις παρουσιάζονται ξεχωριστά στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

2.7 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, πρατήρια καυσίμων, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των δουλστηρίων το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση στο βαθμό που τα κόστη αυτά βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και καταχωρούνται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής αμοιβές τρίτων και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση, επίσης. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

– Κτίρια (περιλαμβάνονται τα πρατήρια καυσίμων)	13 – 40 έτη
– Μηχ/κός εξοπλισμός	
▪ Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
▪ Αγωγοί	30 – 40 έτη
▪ Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
– Μεταφορικά μέσα	
▪ Βυτιοφόρα φορτηγά μεταφοράς LPG και λευκών προϊόντων	5 – 10 έτη
▪ Λοιπά Μεταφορικά Μέσα	4 – 10 έτη
▪ Πλοία	25 – 35 έτη
– Έπιπλα και εξαρτήματα	
▪ Υπολογιστές	3 – 5 έτη
▪ Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών, δεξαμενές καυσίμων και πρατήρια καυσίμων.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται ανάλογα εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. (Σημ. 2.11).

Το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων που αποσύρονται ή πωλούνται αφαιρείται από τους σχετικούς λογαριασμούς κατά το χρόνο της πώλησης ή απόσυρσης τους και τυχόν κέρδη ή ζημίες, που καθορίζονται κατόπιν σύγκρισης των εσόδων από την πώληση με τη λογιστική αξία, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων σαν μέρος των λοιπών εσόδων / (εξόδων).

2.8 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον ποσό μεταξύ της αξίας εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του αγοραζόμενου κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κέρδη ή ζημίες από την πώληση μιας θυγατρικής περιλαμβάνουν το υπόλοιπο της υπεραξίας που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προς πώληση θυγατρική. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία του μεριδίου της Εταιρείας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που εξαγοράζεται κατά την ημερομηνία της απόκτησης είναι μεγαλύτερη από το κόστος αγοράς, προκύπτει αρνητική υπεραξία η οποία και αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) για έλεγχο απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις ομάδες των μονάδων που αναμένεται να ωφεληθούν από τους επιχειρηματικούς συνδυασμούς στους οποίους δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως, ή και συντομότερα εφόσον υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η απομείωση της υπεραξίας προσδιορίζεται με την εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας κάθε ΜΔΤΡ (ή ομάδας ΜΔΤΡ) στην οποία η υπεραξία έχει κατανεμηθεί. Όταν η ανακτήσιμη αξία (που ορίζεται ως μεγαλύτερη αξία μεταξύ αξίας χρήσεως και εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος) της ΜΔΤΡ είναι μικρότερη από την λογιστική της αξία συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης. Η απομείωση της υπεραξίας δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

(β) Δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων

Τα δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων αντιπροσωπεύουν προκαταβολικά ποσά για την αγορά αδειών εκμετάλλευσης και ελέγχου πρατηρίων από τον προηγούμενο κάτοχο της άδειας. Οι άδειες αυτές δεν συνδέονται άμεσα με σύμβαση μίσθωσης και έχουν απεριόριστη ωφέλιμη οικονομική ζωή. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν κίνητρα που δίδονται για να εξασφαλίσουν την προώθηση σήματος και μελλοντικά έσοδα και επομένως κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία».

(γ) Δικαιώματα και άδειες

«Τα δικαιώματα και άδειες» έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταναίμει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

(δ) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (1 έως 5 χρόνια) με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά. Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία «δικαιώματα και άδειες» των ασώματων παγίων.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοιτάσμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων. Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει τέτοια περιουσιακά στοιχεία, καθώς βρίσκεται στα πρώτα στάδια διερεύνησης και αξιολόγησης.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Ένα υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρξουν τέτοιες ενδείξεις, ο Όμιλος υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωρισθεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα -αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

2.12.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εισοδημάτων (OCI) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τα συμβατικά χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείρισή τους. Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται μέσω αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής. Οι εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Στη σημείωση 2.25 αναλύεται η λογιστική πολιτική για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων, πρέπει από αυτά να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)» επί του αρχικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή αναφέρεται ως SPPI test και εξετάζεται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές του δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν από τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση περιουσιακών στοιχείων εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται με κανονισμό ή σύμβαση στην αγορά αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος (χρεόγραφα)
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικά μέσα)

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμειακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Ο Όμιλος αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: α) Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών και β) οι συμβατικές ρήτρες του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχεια χρησιμοποιώντας την μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις του ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημίες από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημίες. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Ο Όμιλος επέλεξε να ταξινομήσει τους μη εισηγμένους συμμετοχικούς τίτλους του στην κατηγορία αυτή.

2.12.2 Αποαναγνώριση και απομείωση

Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται κυρίως όταν:

- Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει, ή
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας "pass-through" και είτε (α) ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από ένα περιουσιακό στοιχείο ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης, αξιολογεί εάν και σε ποιο βαθμό κατέχει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα. Όταν ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κατέχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου και ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης εμπλοκής του. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει επίσης κάθε σχετική υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η σχετική υποχρέωση αποτιμώνται σε βάση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ο Όμιλος κατέχει.

Απομείωση

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχονται επίσης στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Γνωστοποιήσεις για σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές (Σημείωση 4)
- Απαιτήσεις από πελάτες (Σημείωση 12)

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών ECL. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν παρακολουθεί τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, αλλά αναγνωρίζει ένα ποσοστό ζημιών που βασίζεται στην ECL σε όλη τη διάρκεια της ζωής σε κάθε περίοδο αναφοράς. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει πίνακα προβλέψεων που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία των πιστωτικών ζημιών, προσαρμοσμένη με μελλοντικούς παράγοντες κατάλληλους για τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

2.12.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά πάγια και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και παρουσιάζονται καθαρά στην κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα να συμψηφιστούν τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί και επιπλέον υπάρχει πρόθεση να γίνει εκκαθάριση του καθαρού ποσού, δηλαδή πάγια και υποχρεώσεις να τακτοποιηθούν παράλληλα.

2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλάγματος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά πάγια όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά εισοδήματα/ (ζημιές), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα παράγωγα :

(α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και

(β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου.

Επιπλέον ο Όμιλος καταγράφει, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, πως αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εύλογη αξία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης. Αυτές οι συναλλαγές αντιστάθμισης αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε τακτική βάση προκειμένου να διαπιστωθεί πως πράγματι είναι κατά τη διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα, πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.15 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόσθη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόσθη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης, σε περίπτωση που τέτοια έξοδα απαιτούνται. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.16 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Αναφορικά με τις μη επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επισφαλείς απαιτήσεις του Ομίλου αξιολογούνται μια προς μία για τον υπολογισμό της σχετικής πρόβλεψης. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και περιλαμβάνεται «έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

2.17 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

2.18 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.19 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και, όπως εξηγείται παρακάτω, η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου ("covenants").

2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία ο Όμιλος, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές καθώς και οι επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση συνολικών εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία Ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρείες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Τόκοι και πρόστιμα που προκύπτουν από αβέβαιες φορολογικές θέσεις θεωρούνται μέρος του φόρου εισοδήματος.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνονται σε περίπτωση που δεν κρίνεται πλέον πιθανόν ότι στις μελλοντικές χρήσεις θα υπάρξει το αναμενόμενο φορολογικό κέρδος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί είτε το σύνολο είτε μέρος αυτών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.21 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Οι διάφορες εταιρείες του Ομίλου έχουν προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Όπου προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, οι υπάλληλοι και οι εργατές δικαιούνται κατά τη συνταξιοδότησή τους να λάβουν ποσό ύψους που καθορίζεται με βάση τις αποδοχές τους και τη διάρκεια της εργασίας τους. Τα προγράμματα αυτά θεωρούνται προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου, αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου καλύπτονται από ένα από τα πολλά συνταξιοδοτικά προγράμματα που επιχορηγούνται από το Ελληνικό Κράτος και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν συνταξιοδοτικές και φαρμακευτικές καλύψεις. Ο κάθε εργαζόμενος υποχρεούται να εισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο πρόγραμμα ενώ παράλληλα και ο Όμιλος καταβάλλει ένα ποσό για τον εργαζόμενο. Κατά το χρόνο συνταξιοδότησης, το ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλει στους εργαζόμενους τις συνταξιοδοτικές παροχές που τους αναλογούν δηλαδή ο Όμιλος δεν έχει κάποια σχετική υποχρέωση.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου ενδέχεται να λάβουν παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους, βάσει προγραμμάτων αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου

ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν.

Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία μπορεί να προβεί στην έκδοση νέων μετοχών. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) *Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών*

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι, παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.23 Προβλέψεις

Προβλέψεις για έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν ο Όμιλος έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων του. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά του προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους του Ομίλου να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί ο Όμιλος σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ)

κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει ή αγοράζει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές του κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί ή αγοραστεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί ο Όμιλος κατά την εξόφληση της υποχρέωσης, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα εκπομπών που ήδη έχουν αγοραστεί και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη ενδεχόμενου ελλείματος εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.25 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταφορά του ελέγχου στον πελάτη γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών αντίστοιχα. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που ο Όμιλος αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Ο Όμιλος εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση του Ομίλου είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική & λιανική αγορά

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της παροχής της υπηρεσίας στον πελάτη, σε σχέση πάντα και με το βαθμό ολοκλήρωσης της παροχής της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντλογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Ο όμιλος παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Τα δικαιώματα για εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από τον Όμιλο, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα

εξάσκησής τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου ο Όμιλος κατέληξε ότι οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου μέχρι το σημείο που είτε θα εξασκηθεί είτε θα λήξει. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.26 Μισθώσεις – ΔΛΠ 17 εφαρμόσιμο έως 31 Δεκεμβρίου 2018

Ο Όμιλος προσδιορίζει για κάθε σχετική συμφωνία στην οποία προβαίνει κατά πόσον είναι ή εμπερικλείει συμφωνία μίσθωσης αξιολογώντας την ουσία της. Μια συμφωνία είναι ή εμπερικλείει μίσθωση εάν παρέχει δικαίωμα χρήσης παγίου ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό το πάγιο ή τα πάγια δεν προσδιορίζονται ξεκάθαρα σε αυτή.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει ο Όμιλος αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

Από 1 Ιανουαρίου 2019 η λογιστική πολιτική αυτή ανανεώθηκε με βάση το καινούριο πρότυπο ΔΠΧΑ 16, όπως περιγράφεται στην ενότητα 2.1.1.

2.27 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της εταιρίας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας. Τα ενδιάμεσα μερίσματα τα οποία έχουν προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζονται στις υποχρεώσεις κατά το χρόνο πρότασής τους.

2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης του Ομίλου προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους, η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στο ποσό της πρόβλεψης που υπολογίστηκε βάσει του ΔΛΠ 9 και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωριστεί, μείον όπου απαιτείται του συνολικού εισοδήματος.

2.29 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2019.

2.30 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταταξιωθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Δύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και Εμπορίας πετρελαιοειδών και δευτερευόντως στους κλάδους της Έρευνας Υδρογονανθράκων και Παραγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Η ελληνική οικονομία ενίσχυσε την αναπτυξιακή δυναμική της την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2019, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Καταγράφονται θετικές εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα, με αύξηση των καταθέσεων και βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών. Η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα έχει ενισχυθεί σημαντικά και οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων καταργήθηκαν πλήρως από την 1η Σεπτεμβρίου.

Το ΑΕΠ παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 2,3% κατά το τρίτο τρίμηνο του 2019 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 (αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% για τους πρώτους εννιά μήνες του έτους), βασιζόμενο κυρίως στις αυξημένες εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, τις ιδιωτικές επενδύσεις, τη μείωση στις εισαγωγές αγαθών,

καθώς και την ενισχυμένη ιδιωτική κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση στις εισαγωγές υπηρεσιών, περιόρισε μια ακόμη ισχυρότερη πορεία ανάπτυξης.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων για το 2019 αυξήθηκε κατά 2,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης, λόγω των χαμηλότερων θερμοκρασιών που επικράτησαν στη χώρα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης αυξήθηκε οριακά κατά 0,4%, ως αποτέλεσμα αυξημένης κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης (+1,6%) και χαμηλότερης ζήτησης βενζίνης (-0,7%).

Παρόλη την οικονομική ανάκαμψη, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει μία σειρά από σημαντικές προκλήσεις, όπως οι σχετικά χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης και η χαμηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση της ελληνικής κυβέρνησης σε σχέση με την επενδυτική κατηγορία. Ταυτόχρονα, υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες που προέρχονται από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας λόγω του αυξανόμενου προστατευτισμού του εμπορίου και των γεωπολιτικών εντάσεων. Η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του στην Ελλάδα.

Έξοδος Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση: Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών του υποχρεώσεων, ο Όμιλος αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής του εταιρείας HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η HPF, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης του Ομίλου από τις διεθνείς αγορές. Ο Όμιλος παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής του από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του Ομίλου.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Κατά τα τελευταία 2,5 χρόνια, οι τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου έχουν μερικώς ανακάμψει, μετά από τριετή περίοδο συρρίκνωσης (Ιούνιος 2014 - Ιούνιος 2017), φτάνοντας τα \$64/bbl κατά μέσο όρο για το 2019. Ωστόσο, το κόστος του αργού πετρελαίου, κυρίως των βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και των ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά του Ομίλου ΕΛΠΕ, συντηρείται σε λογικά επίπεδα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Όσον αφορά στην απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ για την εκ νέου επιβολή των κυρώσεων εναντίον του Ιράν, ο Όμιλος κατάφερε επιτυχώς να αντικαταστήσει το Ιρανικό πετρέλαιο που προμηθευόταν με άλλες εναλλακτικές στην περιοχή, χωρίς ιδιαίτερη επίπτωση στη συνέχεια και το κόστος της λειτουργίας των διυλιστηρίων (Σημ.16).

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Προτεραιότητα του Ομίλου είναι η διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, η διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για την υλοποίηση του

επενδυτικού του πλάνου καθώς και η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αναφορικά με την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών. Ως εκ τούτου, σύμφωνα και με το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης και άλλες εμπορικές παραμέτρους, ο Όμιλος διατηρεί μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου. Περίπου 70% του συνολικού δανεισμού, αποτελείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο συνίσταται κυρίως από βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Τον Ιούνιο του 2018 ο Όμιλος προπλήρωσε δύο δάνεια συνολικού υπολοίπου €380 εκατ. Τα δάνεια αναχρηματοδοτήθηκαν με πενταετές κυλιόμενο (revolving) κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ., το οποίο εκδόθηκε από την ΕΛΠΕ Α.Ε. και είναι εγγεγραμμένο από ελληνικές και διεθνείς τράπεζες

Τον Νοέμβριο του 2018, η ΕΛΠΕ Α.Ε. αναχρηματοδότησε ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €400 εκατ., με νέο δάνειο ίδιου ύψους και διάρκειας δύο ετών με δυνατότητα παράτασης για ένα επιπλέον έτος.

Τον Ιανουάριο του 2015 η ΕΛΠΕ Α.Ε. εξέδωσε κυλιόμενο (revolving) ομολογιακό δάνειο ύψους €200 εκατ., διάρκειας τριών ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 έναντι αυξημένου ποσού €300 εκατ. και ανανεωμένης διάρκειας τριών ετών.

Τον Ιούνιο του 2018 η ΕΛΠΕ Α.Ε. εξέδωσε κυλιόμενο (revolving) ομολογιακό δάνειο ύψους \$250 εκατ., διάρκειας τριών ετών.

Τον Ιούλιο του 2014, η Hellenic Petroleum Finance S.A. εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €325 εκατ. με ετήσιο κουπόνι 5,25%, το οποίο έληξε τον Ιούλιο του 2019. Οι Ομολογίες, οι οποίες είναι εγγυημένες από την ΕΛΠΕ Α.Ε., είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Τον Ιούλιο του 2019 η Hellenic Petroleum Finance S.A. εξόφλησε πλήρως το υπόλοιπο ύψους €319,8 εκατ.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένο από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωομολόγου €500 εκατ. που έληξε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ.. Τον Ιούλιο του 2017, ο Όμιλος εξέδωσε εγγυημένες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με λήξη στις 14 Οκτωβρίου 2021, οι οποίες ενοποιήθηκαν και αποτελούν μία ενιαία σειρά ομολογιών με το ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%. Οι ομολογίες προπληρώθηκαν εν μέρει τον Οκτώβριο του 2019 κάνοντας χρήση των εσόδων από τη νέα έκδοση πενταετούς ευρωομολόγου, ύψους €500 εκατ., όπως περιγράφεται παρακάτω. Το υπόλοιπο των ομολογιών στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανήλθε σε €201 εκατ..

Τον Οκτώβριο του 2019, η Hellenic Petroleum Finance S.A. εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €500 εκατ. και απόδοσης 2%, εγγυημένο από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,41 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Τα δάνεια λήγουν τον Οκτώβριο του 2024. Μέρος των εσόδων από την έκδοση χρησιμοποιήθηκε για τη μερική προπληρωμή του ευρωομολόγου ύψους €450 εκατ. που θα έληγε τον Οκτώβριο του 2021, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς που ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2019 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €248,4 εκατ..

Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημείωση 17.

Διαχείριση κεφαλαίων: Σημαντική προτεραιότητα του Ομίλου αποτελεί επίσης η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου ο Όμιλος απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €4,1 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 43% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο 57% χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης

των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.5 «Συναλλαγματικές μετατροπές», το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί ο Όμιλος αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποιήσιμων αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων του Ομίλου προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαϊκών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα μειωνόταν περίπου κατά €9 εκατ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος του Ομίλου σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο του Ομίλου καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου ο Όμιλος λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό ο Όμιλος προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για τον Όμιλο.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα του Ομίλου, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου. Ο Όμιλος, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Περίπου το 26% των δανείων του Ομίλου είναι σε σταθερό επιτόκιο. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με μεταβλητό επιτόκιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €9 εκατ..

(β) *Πιστωτικός κίνδυνος*

i. *Διαχείριση ρίσκου*

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα. Οι πωλήσεις σε πελάτες λιανικής εξοφλούνται με μετρητά ή με χρήση πιστωτικών καρτών.

ii. *Πιστωτική φερεγγυότητα*

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθέσιμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τον οίκο αξιολόγησης S&P και Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

η επιτροπή πιστώσεων του Ομίλου, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ. 12).

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
A	62	-
A-	-	17
BBB+	-	5
BBB	279	518
BBB-	5	1
BB+	1	4
CCC+	505	3
CCC	176	669
CCC-	20	39
Χωρίς αξιολόγηση	40	20
Σύνολο	1.088	1.276

(γ) *Κίνδυνος ρευστότητας*

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός των επόμενων 12 μηνών σε εκατομμύρια Ευρώ, καθώς και οι σχετικές περίοδοι λήξης:

Δανειακές Συμβάσεις	1ο εξάμηνο 2020	2ο εξάμηνο 2020	2020	Δάνεια προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	-	225	225	-	225
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ETE)	22	22	44	44	-
Άλλες πιστωτικές γραμμές (αποπληρωμή κατ'απαίτηση)					
Διμερείς πιστωτικές γραμμές/ Πρακτόρευση απαιτήσεων με αναγωγή	-	-	754	-	-
Total	22	247	1.023	44	225

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2019			
Δανεισμός	1.105.978	1.714.343	-
Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 18)	36.124	86.135	89.327
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.352.034	-	-
31 Δεκεμβρίου 2018			
Δανεισμός	1.225.186	1.759.400	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	906	2.177	607
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.307.483	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές (μη προεξοφλημένες) μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή του, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 17)	2.632.364	2.735.956
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (Σημ. 13)	(1.088.198)	(1.275.159)
Μείον: Επενδύσεις σε συμμετοχικούς κύκλους (Σημ. 3.3)	(1.356)	(634)
Καθαρός δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	1.542.810	1.460.163
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.326.573	2.394.731
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	3.869.383	3.854.894
Συντελεστής μόχλευσης (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	40%	38%
Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 18)	199.894	-
Καθαρός δανεισμός (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	1.742.704	1.460.163
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	4.069.277	3.854.894
Συντελεστής μόχλευσης (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	43%	38%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατηγοριοποιημένα στα διάφορα επίπεδα της ιεραρχίας εύλογων αξιών. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	3.474	-	3.474
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.356	-	-	1.356
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	2.520	-	-	2.520
	3.876	3.474	-	7.350
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	634	-	-	634
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3.133	-	-	3.133
	3.767	-	-	3.767
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	16.387	-	16.387
	-	16.387	-	16.387

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος κατά το έτος. Για τα έτη 2019 και 2018, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Η εύλογη αξία των Ευρώ-ομολόγων σε ευρώ, την 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €718 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €797 εκατ.) ενώ η λογιστική τους αξία ήταν €692 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €765 εκατ.). Η εύλογη αξία του υπόλοιπου δανεισμού, προσεγγίζει τη λογιστική του αξία. Η εύλογη αξία του δανεισμού ταξινομείται στο επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογων αξιών.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη τους αξία, λόγω της βραχυπρόθεσμης διάρκειάς τους:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμώνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(1) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις τοπικές φορολογικές αρχές των διαφόρων χωρών όπου δραστηριοποιείται. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η διοίκηση του Ομίλου λαμβάνει υπόψη την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν η φορολογική αντιμετώπιση θα γίνει αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές ή αν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλέψεις. Όταν ο Όμιλος πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών και εκτιμά πως είναι πιο πιθανό να κερδίσει στην προσφυγή αυτή από το ενδεχόμενο να χάσει, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις, αφού αυτές οι προκαταβολές θα χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση της υπόθεσης σε περίπτωση αρνητικής έκβασης ή θα επιστραφούν στον Όμιλο σε περίπτωση θετικής έκβασης. Σε περίπτωση που ο Όμιλος εκτιμά ότι απαιτείται πρόβλεψη σχετικά με την έκβαση μιας αβέβαιης φορολογικής υπόθεσης, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί αφαιρούνται από την εν λόγω πρόβλεψη.

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε εταιρείας του.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου, και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν τον Όμιλο να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύννομος με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς του συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Ο Όμιλος δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές του καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης

όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να απομειωθεί. Εάν υπάρχει κάποια ένδειξη ή όταν απαιτείται έλεγχος απομείωσης για ένα περιουσιακό στοιχείο, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία του περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το υψηλότερο της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) μείον το κόστος διάθεσης και της ανακτήσιμης αξίας του. Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποία δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΠΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις σημειώσεις 6. για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, 8. για την υπεραξία και 9. για τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων, καθώς και ορισμένες επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Ο Όμιλος επιλέγει την κατά την κρίση του κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του. Ο πίνακας αυτός βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλά προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, επικαιροποιούνται τα ιστορικά ποσοστά που χρησιμοποιούνται και αναλύονται οι εκτιμήσεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης.

Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και των προβλέψεων της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον η εμπειρία του παρελθόντος αλλά και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

(ζ) Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού του Ομίλου, βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής και το ποσοστό αύξησης της μισθοδοσίας. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του

κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημείωση 20.

(η) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Ο Όμιλος περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, ο Όμιλος, μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

(2) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου

(α) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Ο Όμιλος ελέγχει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία (Σημ. 2.11) και τις επενδύσεις του σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τόσο εξωτερικούς όσο και εσωτερικούς παράγοντες οι οποίοι περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, σημαντικές αλλαγές με αρνητικές επιπτώσεις στο ρυθμιστικό ή τεχνολογικό περιβάλλον ή αποδεικτικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα από εσωτερικές αναφορές που δείχνουν ότι η οικονομική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου είναι ή θα είναι χειρότερη από την αναμενόμενη. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων του ή των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Για να προσδιοριστεί αν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις αλλά και για να καθοριστούν οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

(β) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις (Σημ. 33). Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε ο Όμιλος προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης (Σημ. 33).

(γ) Προσδιορισμός διάρκειας μίσθωσης

Κατά τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης, η διοίκηση εξετάζει όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που δημιουργούν ένα οικονομικό κίνητρο για να ασκήσει μια επιλογή επέκτασης ή να μην ασκήσει μια επιλογή τερματισμού. Οι επιλογές επέκτασης (ή οι περίοδοι με τις επιλογές τερματισμού) περιλαμβάνονται μόνο στη μίσθωση, εάν η μίσθωση είναι εύλογα βέβαιη ότι θα παραταθεί (ή δεν τερματιστεί). Οι ακόλουθοι παράγοντες είναι κατά κανόνα οι πιο σημαντικοί: Εάν υπάρχουν σημαντικές κυρώσεις για να τερματιστεί μια μίσθωση (ή να μην επεκταθεί), ο Όμιλος είναι συνήθως εύλογα βέβαιο να επεκτείνει (ή να μην τερματίσει) τη μίσθωση. Εάν οι βελτιώσεις μίσθωσης ακινήτων αναμένεται να έχουν σημαντική υπολειπόμενη αξία, ο Όμιλος είναι αρκετά εύλογο να επεκτείνει (ή να μην τερματίσει) τη μίσθωση. Διαφορετικά, ο Όμιλος εξετάζει άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ιστορικών χρόνων μίσθωσης και του κόστους και της διακοπής που απαιτούνται για την αντικατάσταση του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου. Οι περισσότερες δυνατότητες επέκτασης σε μισθώσεις γραφείων και οχημάτων δεν έχουν συμπεριληφθεί στην υποχρέωση μίσθωσης, επειδή ο Όμιλος θα μπορούσε να αντικαταστήσει τα περιουσιακά στοιχεία χωρίς σημαντικό κόστος ή διακοπή λειτουργίας.

Η περίοδος μίσθωσης επανεκτιμάται όταν μια επιλογή ασκείται (ή δεν ασκείται) ή ο Όμιλος καθίσταται υποχρεωμένος να την ασκήσει (ή να μην την ασκήσει). Η εκτίμηση της εύλογης βεβαιότητας αναθεωρείται μόνο

εάν συμβεί ένα σημαντικό συμβάν ή μια σημαντική μεταβολή των συνθηκών, η οποία επηρεάζει την εκτίμηση αυτή και βρίσκεται υπό τον έλεγχο του μισθωτή.

5 Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή του Ομίλου. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς του Ομίλου είναι:

α) Τομέας Διύλισης, Εφοδιασμού και Χονδρικής Εμπορίας (Διύλιση):

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.
- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (πετρέλαιο κίνησης). Ο αγωγός δεν βρίσκεται σε λειτουργία από το 2013 και αναμένεται να ξεκινήσει να λειτουργεί το 2021.

β) Τομέας Λιανικής Εμπορίας:

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: Στην Ελλάδα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ και διαθέτει ένα εκτεταμένο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και BP το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.722 πρατήρια, εκ των οποίων 244 είναι ιδιολειτουργούμενα.
- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί 311 πρατήρια.

γ) Τομέας Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης σε έργα που σχετίζονται με την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων (είτε μέσω εταιριών στις οποίες κατέχει τον πλήρη έλεγχο είτε μέσω συνεργασιών με άλλες εταιρείες πετρελαίου και φυσικού αερίου) σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όπως στη θαλάσσια ερευνητική περιοχή της Θράκης στο Βόρειο Αιγαίο, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου (Δυτικά), στις δύο χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος», στις θαλάσσιες περιοχές της Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης, στη Δυτική Ελλάδα στην περιοχή του Ιονίου πελάγους, στο Οικόπεδο 10 του Κυπαρισσιακού κόλπου και στην θαλάσσια περιοχή 2 (Οικόπεδο 2) δυτικά της Κέρκυρας. Προσφορά έχει επίσης υποβληθεί για τη θαλάσσια περιοχή της Βόρειας Κέρκυρας (Οικόπεδο 1).

δ) Τομέας Πετροχημικών:

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, BOPP φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής BOPP φιλμ στην Κομοτηνή.

ε) Τομέας Φυσικού Αερίου και Ηλεκτρικής Ενέργειας

- **Φυσικό Αέριο:** Ο Όμιλος συμμετέχει στον τομέα του Φυσικού Αερίου μέσω της συγγενούς εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% ΤΑΙΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην χονδρική και λιανική εμπορία, καθώς και στη διανομή Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.
- **Ηλεκτρική Ενέργεια:** Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Η Elpedison B.V. συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 100%.

στ) Λοιπά

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019						Σύνολο
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	
Μικτές Πωλήσεις	7.754.000	3.258.007	(0)	299.268	3.722	13.933	11.328.930
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.452.144)	(6.610)	(0)	(0)	(22)	(13.189)	(2.471.964)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5.301.856	3.251.397	(0)	299.268	3.700	744	8.856.965
EBITDA	360.463	133.268	(9.497)	92.444	2.391	(5.303)	573.767
Αποσβέσεις (Ενσώματα και Ασώματα πάγια)	(149.651)	(35.468)	(761)	(6.189)	(1.101)	(549)	(193.719)
Αποσβέσεις Δικαιωμάτων χρήσης παγίων (*)	(6.528)	(33.032)	(36)	(409)	(10)	912	(39.103)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	204.284	64.768	(10.294)	85.845	1.280	(4.940)	340.944
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(955)	(283)	(17)	-	-	-	(1.255)
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	2.445	425	-	-	14.988	4	17.862
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(50.075)	(14.357)	-	25	(317)	(75.735)	(140.460)
Κόστος χρηματοδοτικών μισθώσεων (*)	(957)	(9.186)	(4)	(23)	(3)	92	(10.081)
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	154.741	41.367	(10.315)	85.847	15.948	(80.579)	207.010
Φόρος εισοδήματος							(43.434)
Καθαρά κέρδη περιόδου							163.576
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(2.778)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							160.798

(*) Η συγκρισιμότητα με τα υπόλοιπα της 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι επηρεασμένη από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 από 1 Ιανουαρίου 2019 (Σημ. 2).

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018						Σύνολο
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	
Μικτές Πωλήσεις	8.681.579	3.329.400	-	314.716	2.793	15.039	12.343.527
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.555.150)	(7.386)	(0)	(0)	(11)	(11.825)	(2.574.372)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	6.126.429	3.322.014	(0)	314.716	2.782	3.214	9.769.155
EBITDA	555.703	81.081	(8.155)	84.949	1.982	(4.164)	711.395
Αποσβέσεις	(144.560)	(45.305)	(1.240)	(4.482)	(817)	(779)	(197.183)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	411.143	35.776	(9.397)	80.467	1.165	(4.943)	514.212
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	2.149	49	(4)	-	-	-	2.194
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοι	3.731	(240)	-	-	(6.684)	1.422	(1.771)
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(92.694)	(17.765)	-	35	(173)	(35.108)	(145.705)
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	324.329	17.821	(9.401)	80.502	(5.692)	(38.629)	368.930
Φόρος εισοδήματος							(154.218)
Καθαρά κέρδη περιόδου							214.712
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(3.098)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							211.614

Οι πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων αφορούν κυρίως πωλήσεις από τον τομέα Διύλισης προς τους άλλους τομείς.

Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα έσοδα του Ομίλου από συμβάσεις με πελάτες ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, εξαγωγές, αεροπορία και ναυτιλία και διεθνείς δραστηριότητες) και ανά επιχειρησιακό τομέα:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019						
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.115.470	1.651.195	105.829	3.700	543	2.876.736
Αεροπορία & Ναυτιλία	628.479	732.823	-	-	-	1.361.302
Εξαγωγές	3.109.072	30.531	193.439	-	201	3.333.243
Διεθνείς δραστηριότητες	448.836	836.847	-	-	-	1.285.683
Total	5.301.857	3.251.397	299.269	3.700	744	8.856.965
Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018						
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.161.580	1.639.422	118.391	2.782	2.690	2.924.865
Αεροπορία & Ναυτιλία	569.724	819.117	-	-	-	1.388.841
Εξαγωγές	3.949.874	27.098	196.325	-	524	4.173.821
Διεθνείς δραστηριότητες	445.251	836.377	-	-	-	1.281.628
	-	-	-	-	-	-
Total	6.126.429	3.322.014	314.716	2.782	3.214	9.769.155

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 έχουν ως εξής:

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Σύνολο ενεργητικού		
Διύλιση	4.981.990	5.072.907
Λιανική Εμπορία	1.354.643	1.174.367
Έρευνα & Παραγωγή	23.812	16.455
Χημικά	416.401	359.703
Αέριο & Ενέργεια	402.240	413.642
Λοιποί Τομείς	1.894.438	1.861.751
Ενδο-εταιρικά	(1.960.462)	(1.901.397)
Σύνολο	7.113.062	6.997.429
Σύνολο παθητικού		
Διύλιση	2.884.618	3.090.505
Λιανική Εμπορία	752.931	593.052
Έρευνα & Παραγωγή	22.099	19.530
Χημικά	2.275	(310)
Αέριο & Ενέργεια	8.350	10.788
Λοιποί Τομείς	1.976.611	1.820.412
Ενδο-εταιρικά	(855.710)	(931.279)
Σύνολο	4.791.175	4.602.698

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	312.868	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.311.085
Προσθήκες	1.049	3.129	20.679	2.117	11.100	111.061	149.135
Κεφαλαιοποιημένα έργα	2.151	15.584	98.513	159	1.178	(117.585)	-
Πωλήσεις	(71)	(3.069)	(9.792)	(6.560)	(1.025)	(10)	(20.527)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(1.096)	(2.487)	(1.320)	(76)	(116)	(1.594)	(6.689)
Συναλλαγματικές διαφορές	59	98	(8)	-	-	1	150
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(4.366)	3.538	123	1.225	(1.861)	(1.341)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	918.298	4.820.343	92.319	193.750	92.143	6.431.813
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	2.999.192
Αποσβέσεις έτους	-	29.207	141.306	7.783	8.821	-	187.117
Πωλήσεις	-	(3.050)	(9.746)	(6.558)	(1.018)	-	(20.372)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	(1.888)	(1.092)	(74)	(196)	-	(3.250)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	9	31	-	1	-	41
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(2.275)	2.494	123	(185)	-	157
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	489.551	2.452.564	63.222	157.548	-	3.162.885
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	428.747	2.367.779	29.097	36.202	92.143	3.268.928
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	314.960	918.298	4.820.343	92.319	193.750	92.143	6.431.813
Προσθήκες	1.739	4.421	20.820	878	10.148	192.840	230.846
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	9.298	115.612	436	1.300	(126.646)	-
Πωλήσεις	(96)	(1.433)	(9.726)	(9.144)	(1.467)	-	(21.866)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(2.949)	(3.436)	(1.951)	(42)	(197)	(1.308)	(9.883)
Συναλλαγματικές διαφορές	115	55	34	-	1	(2)	203
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	(4.943)	(2.688)	2.395	3.025	(853)	(8.451)	(11.515)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	308.826	924.515	4.947.527	87.472	202.682	148.576	6.619.598
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	489.551	2.452.564	63.222	157.548	-	3.162.885
Αποσβέσεις έτους	-	26.020	147.949	3.635	9.540	-	187.144
Πωλήσεις	-	(1.216)	(9.311)	(8.278)	(1.413)	-	(20.218)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	(3.375)	-	(42)	(197)	-	(5.547)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	15	17	-	-	-	32
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(1.809)	(734)	886	(709)	-	(2.366)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	509.186	2.588.552	59.423	164.769	-	3.321.930
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	308.826	415.329	2.358.975	28.049	37.913	148.576	3.297.668

- (1) Ο Όμιλος δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
- (2) Οι προσθήκες αποτελούνται κυρίως από κεφαλαιουχικές δαπάνες που προέρχονται από το τμήμα διύλισης σε σχέση με έργα μακροχρόνιας συντήρησης και αναβάθμισης των μονάδων διύλισης. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται κυρίως στις ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και αναταξινομούνται στην αντίστοιχη κατηγορία παγίων όταν ολοκληρωθεί το σχετικό έργο.
- (3) Κατά τη χρήση του 2019 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,8 εκατ. (2018: €2,5 εκατ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 4,16% (2018: 5,11%).
- (4) Τα κέρδη και οι ζημιές από πωλήσεις συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / ζημιές) (Σημ. 26).
- (5) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», περιλαμβάνουν την μεταφορά ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων μεταξύ αποθεμάτων και παγίων, τη μεταφορά κόστους ανάπτυξης λογισμικών προγραμμάτων στα άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και τη μεταφορά χρηματοοικονομικών μισθώσεων στα δικαιώματα

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

χρήσης παγίων (κόστος €10,4 εκατ. Και συσσωρευμένη απόσβεση €4,1 εκατ.), σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 που ισχύει από 1 Ιανουαρίου 2019

- (6) Η γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές» περιλαμβάνει για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 διαγραφές παγίων από το κόστος και τις συσσωρευμένες αποσβέσεις καθώς και απομείωση ύψους €3,1 εκατ., η οποία αφορά τη μείωση της τρέχουσας αξίας εκτάσεων γης και κτιρίων στην ανακτήσιμη αξία τους, όπως προσδιορίστηκε βάσει της εύλογης αξία αυτών. Τα πάγια αυτά αποτελούν περιουσιακά στοιχεία των θυγατρικών του Ομίλου, HFL SA (€1,5 εκατ.) και ΕΚΟ Bulgaria (€1,6 εκατ.) και περιλαμβάνονται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.
- (7) Ο μηχανολογικός εξοπλισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αξία (€66 εκατ.) ενός αγωγού που συνδέει την Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε. Ο αγωγός δεν είναι σε λειτουργία από το 2013 και αυτό θεωρήθηκε ως ένδειξη πιθανής απομείωσης. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος πραγματοποίησε έλεγχο απομείωσης, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 36. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») του παγίου μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Οι βασικές παραδοχές που ακολουθήθηκαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι οι εξής: προεξοφλητικό επιτόκιο 5,27%, ρυθμός ανάπτυξης 2% και έτος έναρξης λειτουργίας το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Ο Όμιλος έχει επίσης λάβει υπόψη στον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας μια παράταση της ωφέλιμης ζωής του αγωγού μετά τη λειτουργία του. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία του παγίου είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Η μέτρηση της ανακτήσιμης αξίας είναι πιο ευαίσθητη στο χρόνο της έναρξης λειτουργίας του αγωγού, ωστόσο η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι είναι δυνατόν η ωφέλιμη ζωή να επεκταθεί κατά τα έτη που ο αγωγός δεν ήταν σε λειτουργία.

Ο Όμιλος εκτίμησε την επίδραση στην ανακτήσιμη αξία εάν ορισμένες βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή της μεθόδου αποτίμησης των προεξοφλημένων ταμειακών ροών αλλάξουν, με όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές ως εξής:

Βασικές παραδοχές	Αλλαγή παραδοχής	Επίδραση στην ανακτήσιμη αξία
WACC	+0,5%	(6,4%)
Ρυθμός ανάπτυξης	(0,5%)	(4,6%)
Έτος εκίνησης λειτουργίας	+ 2 years delay	(11,2%)
Τιμή πώλησης	(5,9%)	(8,7)

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, παίρνοντας δεδομένες τις παραπάνω παραδοχές και την επέκταση της ωφέλιμης ζωής, το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει τη λογιστική αξία.

- (8) Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €187,1 εκατ. (2018: €187,1 εκατ.), οι δικαιωμάτων χρήσης παγίων €39,1 εκατ. (2018: €0 εκατ.) και ασώματων παγίων ύψους €6,6 εκατ. (2018: €10,1 εκατ.), κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων:
- Κόστος πωληθέντων €146 εκατ. (2018: €137,7 εκατ.),
  - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €72,7 εκατ. (2018: €50,3 εκατ.),
  - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €14,1 εκατ. (2018: €9,2 εκατ.).

7 Δικαιώματα χρήσης παγίων

	Πρατήρια καυσίμων	Εμπορικά ακίνητα	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Κόστος	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	199.890	22.419	6.325	6.275	234.909
Προσθήκες	14.007	1.177	2.927	12.997	31.108
Αποσύρσεις	(514)	-	-	(18)	(531)
Απομείωση αξίας	(1.252)	-	-	-	(1.252)
Μετατροπές	7.811	7.724	(343)	6.457	21.649
Συναλλαγματικές διαφορές	28	-	-	3	31
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	219.969	31.321	8.909	25.714	285.913
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	4.061	-	-	-	4.061
Αποσβέσεις	27.678	5.907	1.150	4.368	39.103
Απομείωση αξίας	(80)	-	-	-	(80)
Μετατροπές	(82)	(21)	-	(2)	(104)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	31.576	5.887	1.150	4.366	42.979
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	188.393	25.434	7.759	21.348	242.934

Ο Όμιλος μισθώνει μια ποικιλία περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του. Μέσω του τμήματος μάρκετινγκ ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις μίσθωσης με τις οποίες μισθώνει γη και μπορεί να κατασκευάσει πρατήρια καυσίμων και άλλες σχετικές εγκαταστάσεις ή ένα μεγαλύτερο συγκρότημα το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει και άλλες εμπορικές ιδιότητες όπως σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών (ΣΕΑ).

Το υπόλοιπο ανοίγματος περιλαμβάνει δικαιώματα χρήσης πρατηρίων καυσίμων που μεταφέρθηκαν από την κατηγορία των άυλων περιουσιακών στοιχείων όπου παρουσιάζονταν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018 πριν από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Τα δικαιώματα χρήσης λιανικών σταθμών εξυπηρέτησης αντιπροσωπεύουν προκαταβολές που καταβλήθηκαν κατά την υπογραφή συμφωνιών στους ιδιοκτήτες για τη χρήση και τον έλεγχο των πρατηρίων καυσίμων. Αποτιμώνται κατά τη διάρκεια ζωής του κεκτημένου δικαιώματος, το οποίο συνήθως κυμαίνεται από 5 έως 25 έτη. Η καθαρή λογιστική αξία του αρχικού υπολοίπου που μεταφέρθηκε ανέρχεται σε 9,9 εκατ. ευρώ. Επίσης, ο ισολογισμός έναρξης περιλαμβάνει καθαρή λογιστική αξία € 6,4 εκατ. η οποία αφορούσε χρηματοδοτικές μισθώσεις για πρατήρια καυσίμων της ΕΚΟ Βουλγαρίας και μεταφέρθηκε από την κατηγορία ενσώματων παγίων και περιουσιακών στοιχείων από την 1η Ιανουαρίου 2019, κατόπιν εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

Μέρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί τη χρήση παράκτιων ζωνών (Αιγιαλός). Ο Όμιλος έχει συνάψει συμφωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη χρήση των παράκτιων ζωνών σε συγκεκριμένες περιοχές. Υπάρχουν όμως και περιοχές όπου ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράκτιες ζώνες και για τις οποίες δεν υπάρχει συμφωνία. Οι κρατικές υπηρεσίες μπορεί να εκδώσουν περιοδικά προκήρυξη αποζημίωσης για τη χρήση των παράκτιων ζωνών για τις συγκεκριμένες περιοχές. Με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση παράκτιων ζωνών θα μπορούσε να πληροί τα κριτήρια ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, όπου υφίσταται συμφωνία. Όταν οι όροι χρήσης από το Ελληνικό Δημόσιο είναι προσδιοριστικοί από τη συμφωνία, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου στα εμπορικά ακίνητα και μια υποχρέωση μίσθωσης που αντιπροσωπεύει την υποχρέωσή του να πραγματοποιεί πληρωμές. Για περιπτώσεις στις οποίες ο Όμιλος κάνει χρήση του αιγιαλού χωρίς συμφωνία, τότε θεωρεί ότι η συμφωνία δεν αποτελεί μίσθωση και προβλέπει αποζημίωση για τη χρήση του αιγιαλού με βάση την πιο πρόσφατη ενημέρωση των αρχών. Για την δωδεκάμηνη περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 2019, η αποζημίωση υπολογίζεται σε € 720 χιλ. και περιλαμβάνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις.

Επιπλέον, ο Όμιλος εκμεταλλεύεται αρκετούς υπόγειους αγωγούς εντός των ορίων των διαφόρων δήμων, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους. Όπως περιγράφεται στη σημείωση 33 αυτών των οικονομικών καταστάσεων, ορισμένοι δήμοι προχώρησαν στην επιβολή δασμών και προστίμων σχετικά με τα δικαιώματα διέλευσης. Ο Όμιλος άσκησε έφεση κατά των ποσών που επιβλήθηκαν όπως περιγράφεται στη σχετική σημείωση και συνεπώς θεωρεί ότι η περίπτωση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

8 Ανώματες ακινητοποιήσεις

<u>Κόστος</u>	Δικαιώματα μισθώσεων		Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Λοιπά	Σύνολο
	Υπεραξία	χώρων				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360
Προσθήκες	-	2.723	2.309	3.691	123	8.846
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	(106)	-	(1.654)	-	(1.760)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	3	-	10	13
Λοιπές κινήσεις	-	-	1.156	(1.064)	70	162
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	133.914	53.858	114.992	38.807	74.806	416.377
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676
Αποσβέσεις έτους	-	2.973	5.815	1.252	26	10.066
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	(106)	-	(1.359)	-	(1.465)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-
Λοιπές κινήσεις	-	-	(39)	(1.187)	(47)	(1.273)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	71.829	37.701	107.180	29.689	64.361	310.760
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	62.085	16.157	7.812	9.118	10.445	105.617
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	133.914	53.858	114.992	38.807	74.806	416.377
Προσθήκες	4.674	1.070	2.918	1.437	100	10.199
Πωλήσεις	-	-	(62)	-	-	(62)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	-	(7)	(27)	(439)	(473)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	22	22
Λοιπές κινήσεις	-	(47.935)	5.563	5	107	(42.260)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	138.588	6.993	123.404	40.222	74.596	383.803
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	71.829	37.701	107.180	29.689	64.361	310.760
Αποσβέσεις έτους	-	-	5.239	883	453	6.575
Πωλήσεις	-	-	(62)	-	-	(62)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	-	(7)	(8)	(189)	(204)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	-	-	(1)
Λοιπές κινήσεις	-	(37.701)	-	10	-	(37.691)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	71.829	-	112.349	30.574	64.625	279.377
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	66.759	6.993	11.055	9.648	9.971	104.426

(1) Η εναπομείνουσα υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2019 αφορά κυρίως την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ που εξαγοράστηκε το 2003 και περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την πολιτική που αναφέρεται στη σημ. 2.9. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 η σχετική υπεραξία εξετάστηκε για απομείωση με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value-in-use). Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιήθηκαν προβλέψεις ταμειακών ροών βασιζόμενες στο εγκεκριμένο από την Διοίκηση πενταετές επιχειρηματικό πλάνο της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ. Οι ταμειακές ροές μετά τα πρώτα πέντε έτη προέκυψαν με την χρησιμοποίηση ενός εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης 1% που αντικατοπτρίζει τις προβλέψεις της Διοίκησης,

βάσει επίσημων προβλέψεων αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων και τα μεικτά περιθώρια κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 4,39% και αντικατοπτρίζει τους συγκεκριμένους κινδύνους της εταιρίας. Τα αποτελέσματα της μεθόδου αυτής καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση υπερκαλύπτει σε σημαντικό βαθμό την υπεραξία αυτή, η οποία ανέρχεται σε €67 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας και εκτιμήθηκε ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΑΤΔ ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 11,27%. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Θέση της εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 12,86%. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.

Η προσθήκη υπεραξίας € 4,7 εκατ. σχετίζεται με την απόκτηση μίας θυγατρικής (Σημ. 36).

- (2) Οι λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν τα δικαιώματα απεριόριστης διάρκειας χρήσης γης στη Σερβία και το Μαυροβούνιο, στις περιπτώσεις όπου το τοπικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την πλήρη κυριότητα της γης. Το υπόλοιπο αντιπροσωπεύει προπληρωμές κατ'αποκοπή στην περίπτωση της Σερβίας και, στην περίπτωση του Μαυροβουνίου, τον επιμερισμό του τιμήματος για τη γη κατά την εξαγορά της θυγατρικής του Ομίλου στο Μαυροβούνιο. Ο νόμιμος τίτλος της γης, στη συνέχεια, αμφισβητήθηκε από τις τοπικές αρχές και στις δύο χώρες, χωρίς ωστόσο να αναιρείται το δικαίωμα των εταιριών να κάνουν χρήση της γης και των κτιρίων που βρίσκονται σε αυτήν.
- (3) Στα «Δικαιώματα & άδειες» περιλαμβάνονται δαπάνες αδειών σχετικές με νέες συμβάσεις παραχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στη Δυτική Ελλάδα
- (4) Οι «Λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στο 2019, από τις «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίησή τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

9 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αρχή έτους	390.091	701.635
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής (ΔΠΧΑ 9)	-	(1.750)
Έσοδα από μερίσματα	(30.490)	(307.735)
Κέρδη/ (Ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	17.862	(1.771)
Λοιπά συνολικά έσοδα/ έξοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(188)	(288)
Εξαγορά των μη ελεγχουσών συμμετοχών στην ELPEDISON SA (μετά από την απομείωση αξίας - Σημ. 9)	7.519	-
Αύξηση / (μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	(50)	-
Λοιπές κινήσεις	3	-
Τέλος έτους	384.747	390.091

α) Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος ενοποιεί την Elpedison B.V. χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και για αυτό το λόγο το μερίδιο (50%) του Ομίλου στα ενοποιημένα αποτελέσματα

του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζονται στη γραμμή “Κέρδη από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”, ενώ το μερίδιο (50%) του Ομίλου στην καθαρή θέση του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζεται στη γραμμή “Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”.

Εξαγορά των μη ελεγχουσών συμμετοχών στην ELPEDISON SA

Στις 26 Ιουλίου 2019, η εταιρία ELPEDISON BV εξαγόρασε το σύνολο των μετοχών τις οποίες κατείχαν οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στην ELPEDISON SA και οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 24,22% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου στην ELPEDISON SA. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €20 εκατ. (Σημ. 36). Η εξαγορά χρηματοδοτήθηκε μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ELPEDISON BV με εισφορά μετρητών από τους μετόχους (το μερίδιο του Ομίλου ανήλθε σε 10 εκατ. Ευρώ).

Στις 26 Ιουλίου 2019, οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στις οικονομικές καταστάσεις της Elpedison B.V. ανήλθαν σε € 15,038 εκατ.. Ως εκ τούτου, η απόκτηση των μη ελεγχουσών συμμετοχών από την Elpedison B.V. είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της καθαρής θέσης που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της μητρικής κατά € 4,962 εκατ. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2019, το μερίδιο του Ομίλου από τη μείωση της καθαρής θέσης της Elpedison BV που ανήλθε σε € 2,481 εκατ. συμπεριλαμβάνεται στα Αποτελέσματα εις νέον.

Δεδομένης της σημαντικότητας του κλάδου αυτού για τον Όμιλο, ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου Elpedison B.V. (με βάση προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 100%.

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
<u>Κατάσταση Οικονομικής Θέσης</u>		
Πάγιο Ενεργητικό	252.917	255.354
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13.377	17.044
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	145.151	115.321
Σύνολο ενεργητικού	411.445	387.719
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	57.957	71.707
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	183.474	198.950
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	29.317	27.303
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	15.416	7.416
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	125.281	82.343
Σύνολο υποχρεώσεων	353.488	316.012
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	411.445	387.719
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στην Elpedison BV	37.862	36.021

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
<u>Κατάσταση συνολικών εσόδων</u>		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	626.475	442.855
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	20.873	22.542
Αποσβέσεις	(28.321)	(27.968)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	(7.448)	(5.426)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	401	389
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(8.675)	(12.065)
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων	(15.722)	(17.102)
Φόρος εισοδήματος	1.515	3.480
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη έτους	(14.207)	(13.622)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	(5.831)	(5.177)

Τον Σεπτέμβριο του 2018, η Elpedison A.E. συμφώνησε με τους δανειστές της την τριετή επέκταση των δανείων της ύψους €213,9 εκατ. έως τον Σεπτέμβριο του 2021. Τα δάνεια είναι πλήρως εγγυημένα από τους τελικούς μετόχους της Elpedison A.E. ανάλογα με το ποσοστό του καθενός στην εταιρεία και προβλέπουν τριμηνιαίες αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους €3 εκατ. κατά μέσο όρο, καθώς και υποχρεωτικές αποπληρωμές κεφαλαίου από οποιοσδήποτε εισροές αφορούν σε ιστορικές οφειλές της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. προς την εταιρεία. Επιπρόσθετα, οι όροι των δανείων προβλέπουν την εφαρμογή cash sweep μηχανισμού, σύμφωνα με τον οποίο το 50% της περισσεύας των ταμειακών ροών της εταιρείας θα χρησιμοποιείται, σε εξαμηνιαία βάση, για την αποπληρωμή των δανείων αυτών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε €198,89 εκατ.

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις σε τράπεζες σχετικά με δάνεια που έχουν χορηγηθεί στην Elpedison B.V. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το μερίδιο των εγγυήσεων που αναλογεί στον Όμιλο ανήλθε σε €105 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €83 εκατ.).

Απομείωση αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύνανται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison A.E. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΔΤΡ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 6,8% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εάν το WACC, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison

BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 10%. Επιπλέον, αν το ύψος της μελλοντικής αποζημίωσης ευελιξίας ήταν χαμηλότερο κατά 10%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 14%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάλυσης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison BV είναι ανακτήσιμη.

β) Συγγενείς Επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε άλλες εταιρείες με σημαντικό αλλά όχι καθοριστικό ποσοστό ελέγχου. Αυτές συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Όμιλος ΔΕΠΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ ενοποιεί τις 100% θυγατρικές της εταιρείες:

- ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για την περιοχή της Αττικής),
- ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Παροχής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης και
- ΔΕΔΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Δικτύου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης Φυσικού Αερίου για τις περιοχές στις οποίες δεν δραστηριοποιούνται οι ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε.).

Επιπλέον, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει το 51% της ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για τις περιοχές τις Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), την οποία ενοποιεί με τη μέθοδο καθαρής θέσης. Τέλος, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει μερίδιο 50% στην ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ (κοινοπραξία μεταξύ της ΔΕΠΑ Α.Ε. και Edison S.p.A.), η οποία ασχολείται με την ανάπτυξη έργων υποδομής φυσικού αερίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Στις 20 Ιουλίου 2018, η ΔΕΠΑ Α.Ε. πούλησε το 51% της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. ή «Ζενίθ» στην εταιρία Eni gas e luce S.p.A. Τα αποτελέσματα της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. έως την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Επιπρόσθετα, στις 27 Νοεμβρίου 2018, η ΔΕΠΑ Α.Ε. εξαγόρασε το 49% των εταιριών ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (πλέον κατέχει το 100% και στις δύο εταιρίες), από την εταιρία Attiki Gas. Τα αποτελέσματα των δύο εταιριών έως την ημερομηνία εξαγοράς, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Τέλος, η πώληση του 100% της εταιρίας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Συστήματος Φυσικού Αερίου) ολοκληρώθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018. Τα αποτελέσματα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. έως και την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου ΔΕΠΑ:

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
<u>Κατάσταση Οικονομικής Θέσης</u>		
Πάγιο Ενεργητικό	955.813	943.137
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	295.849	302.363
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	293.331	393.687
Σύνολο ενεργητικού	1.544.993	1.639.187
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	973.777	995.824
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	376.635	377.001
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	16.300	14.170
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	178.280	252.191
Σύνολο υποχρεώσεων	571.216	643.362
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	1.544.993	1.639.187
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στον Όμιλο ΔΕΠΑ	340.822	348.498
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
<u>Κατάσταση συνολικών εσόδων</u>		
<i>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες</i>		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	953.671	927.386
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	86.460	104.560
Αποσβέσεις παγίων	(31.281)	(77.123)
Λειτουργικό Αποτέλεσμα	55.179	27.437
Χρηματοοικονομικά έσοδα	14.049	36.464
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.898)	(20.509)
Κέρδη προ φόρων	76.216	130.496
Φόρος εισοδήματος	(16.847)	(20.250)
Καθαρά κέρδη έτους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	59.368	110.246
<i>Διακοπείσες δραστηριότητες</i>		
Καθαρές ζημιές έτους από διακοπείσες δραστηριότητες	-	(114.445)
Σύνολο καθαρών κερδών/ (ζημιών) μετά από φόρους	59.368	(4.199)
Λοιπές Συνολικές Ζημιές	(537)	(825)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (ζημιές) έτους μετά από φόρους	58.831	(5.024)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ	20.819	(1.507)
Λοιπές Συνολικές ζημιές που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ	(188)	(289)

Το 2019, ο Όμιλος έλαβε μερίσματα ύψους €28 εκατ. από τον Όμιλο ΔΕΠΑ (2018: €307 εκατ. - €23 εκατ. αφορούσαν τα αποτελέσματα του έτους 2017 και €284 εκατ. αφορούσαν το εισπραχθέν ποσό από την πώληση του ΔΕΣΦΑ).

Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του έτους που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €341 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €348 εκατ.). Επιπρόσθετα, η ιστορική αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε, ανέρχεται στα €237 εκατ.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Άλλες Συγγενείς Επιχειρήσεις

Το 2011 ο Όμιλος συμμετείχε με 48%, μέσω της θυγατρικής του Hellenic Petroleum International A.G. στη σύσταση μίας νέας εταιρείας της DMEP HoldCo Ltd, με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 100% των μετοχών της «OTSM», Ανώνυμη Εταιρεία Διατήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας και Εμπορίας Αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών. Η OTSM ιδρύθηκε βάσει του Ελληνικού δικαίου με πλήρη άδεια για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και τήρησης αποθεμάτων αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο Όμιλος μεταβίβασε μέρος της υποχρέωσής του για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας 90 ημερών στην OTSM, μειώνοντας έτσι το ύψος του τελικού της αποθέματος κατά περίπου 142 χιλιάδες MT (31 Δεκεμβρίου 2018: 114 χιλιάδες MT), με αντίτιμο καθοριζόμενο στο πλαίσιο του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

Τα βασικά μεγέθη και αποτελέσματα των κυριότερων συγγενών επιχειρήσεων του Ομίλου έχουν ως εξής:

	% συμμετοχής		31 Δεκεμβρίου 2019		Καθαρά κέρδη μετά φόρων	
		Αξία επένδυσης	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	1.029	5.506	4.231	8.262	3.794
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	2	9	1	-	17
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	4.509	12.234	3.175	4.358	1.504
DMEP Holdco	48%	523	74.021	120.507	40.279	1.137
31 Δεκεμβρίου 2018						
	% συμμετοχής	Αξία επένδυσης	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	1.640	5.106	3.806	7.718	3.544
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	(2)	7	16	-	(13)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	5.125	13.812	3.605	4.409	1.482
DMEP Holdco	48%	(1.191)	85.759	85.808	52.964	1.108

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις ως προς τις παραπάνω συμμετοχές του Ομίλου.

γ) Κοινές επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA (50%), ΕΛΠΕ Πατραϊκός ΑΕ (50%) - Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος.
- Calfrac well services (75%), ΕΛΠΕ Θρακικό Πέλαγος ΑΕ (25%) - Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος.
- Total E&P Greece B.V. (50%), Edison International S.p.A (25%), ΕΛΠΕ Δυτική Κέρκυρα ΑΕ (25%) - Ελλάδα, Οικόπεδο 2.
- Total E&P Greece B.V. (40%), Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (40%), ΕΛΠΕ ΑΕ (20%) - Ελλάδα, Οικόπεδο Δυτικής Κρήτης.
- Total E&P Greece B.V. (40%), Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (40%), ΕΛΠΕ ΑΕ (20%) - Ελλάδα, Οικόπεδο Νοτιοδυτικής Κρήτης.
- Repsol Exploracion (50%), ΕΛΠΕ ΑΕ (50%) - Ελλάδα, Οικόπεδο Ιονίου Πελάγους.

Οι κοινές επιχειρήσεις βρίσκονται ακόμη σε στάδιο έρευνας και δεν συνεισφέρουν στα έσοδα του Ομίλου.

10 Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Δάνεια και προκαταβολές	19.884	38.668
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	35.554	35.254
Σύνολο	55.438	73.922

Τα δάνεια και οι προκαταβολές αφορούν κυρίως μη τοκοφόρες προκαταβολές ενοικίων για εξασφάλιση πρατηρίων και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων συμβολαίων των πρατηρίων αυτών. Επιπλέον συμπεριλαμβάνουν και άλλες μακροπρόθεσμες μη τοκοφόρες προκαταβολές.

Οι άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις συμπεριλαμβάνουν άτοκες εμπορευματικές πιστώσεις προς τρίτους για οφειλές που προκύπτουν από εφοδιασμό πρατηρίων. Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών.

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στις ως άνω κατηγορίες στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και σχετίζονται με εμπορικές πιστώσεις και άτοκους διακανονισμούς, έχουν προεξοφληθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 6% (2018: 6%) για τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

11 Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αργό πετρέλαιο	331.819	328.482
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	587.398	572.461
Πετροχημικά	25.554	24.400
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	98.571	97.518
- Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	(30.540)	(29.830)
Σύνολο	1.012.802	993.031

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιέται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2019 ανέρχεται σε €7,5 δις (2018: €8,2 δις). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €2,1 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €32,4 εκατ. ζημιά). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2019 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφορών μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €24 εκατ. (2018: θετική επίδραση €48 εκατ.).

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2019, έχει μεταφερθεί ποσό €1,2 εκ. από τα πάγια στα αποθέματα (31 Δεκεμβρίου 2018: ανταλλακτικά των μονάδων των διυλιστηρίων αξίας €5,2 εκ. είχαν μεταφερθεί από τα αποθέματα στα πάγια - Σημ 6).

12 Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Πελάτες	748.181	756.135
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(255.023)	(262.133)
Καθαρό υπόλοιπο πελατών	493.158	494.002
Λοιπές απαιτήσεις	275.695	296.339
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(44.120)	(42.304)
Καθαρό υπόλοιπο λοιπών απαιτήσεων	231.575	254.035
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 23)	3.474	-
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	23.420	28.450
Σύνολο	748.153	776.487

Επαναδιατύπωση: Το υπόλοιπο των λοιπών απαιτήσεων έχει επαναδιατυπωθεί κατά το ποσό των €1,2 εκατ. το οποίο αναταξινομήθηκε από τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα (Σημ. 13), κατά το ποσό €3,8 εκατ. το οποίο αναταξινομήθηκε από τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις στις προβλέψεις απομείωσης πελατών και κατά το ποσό των €37,9 εκατ. το οποίο αναταξινομήθηκε στο φόρο εισοδήματος εισπρακτέο.

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά προκαταβολών σε προμηθευτές και σε εργαζομένους, απαιτήσεων από ΦΠΑ, παρακρατούμενων φόρων, καθώς και φόρων που δεν έχουν σχέση με φόρο εισοδήματος, που έχουν καταλογιστεί ως αποτέλεσμα ελέγχων από τις φορολογικές αρχές κατά τα προηγούμενα έτη τα οποία ο Όμιλος αμφισβητεί και για τα οποία έχει ασκήσει ένδικα μέσα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ως άνω ενδίκων μέσων δεν δύναται να προβλεφθεί και ο Όμιλος έχει κατατάξει τα σχετικά ποσά στο κυκλοφορούν ενεργητικό. Επίσης, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, συμπεριλαμβάνονται και €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (31 Δεκεμβρίου 2018: €54 εκατ.) που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών. Σε απάντηση αυτής της ενέργειας, ο Όμιλος έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 33).

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μη ληξιπρόθεμα υπόλοιπα	343.356	345.026
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	404.825	411.109
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	748.181	756.135

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Εως 30 ημέρες	103.608	83.859
30 - 90 ημέρες	20.767	18.526
Πάνω από 90 ημέρες	280.450	308.724
Σύνολο	404.825	411.109

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάσει τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πληροφόρηση σχετικά με την έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο:

	< 30 ημέρες	31 - 90 ημέρες	> 91 ημέρες	Σύνολο
Αναμενόμενο ποσοστό πιστωτικής ζημιάς	0,02%	0,10%	90,89%	34,09%
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	446.964	20.767	280.450	748.181
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά	100	20	254.903	255.023

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	262.133	248.008
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	2.084
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		
- Συναλλαγματικές διαφορές	299	136
- Προσθήκες	13.209	19.241
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(5.189)	(2.936)
Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(15.226)	(4.640)
- Κατανομή του χρηματοοικονομικού κόστους	(182)	-
Λοιπές κινήσεις	(21)	240
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	255.023	262.133

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	42.304	47.566
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	2.351	4.662
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(155)	(3.795)
- Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(318)	-
- Κατανομή του χρηματοοικονομικού κόστους	-	(12)
Μεταφορές σε προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	-	(6.000)
Λοιπές κινήσεις	(62)	(117)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	44.120	42.304

13 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	1.083.747	1.275.159
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	4.451	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.088.198	1.275.159

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Επαναδιατύπωση: Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, ο Όμιλος αναθεώρησε την παρουσίαση των δεσμευμένων καταθέσεων οι οποίες τώρα παρουσιάζονται στην κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις». Προηγουμένως, παρουσιάζονταν στην κατηγορία «Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις». Κατά συνέπεια, ένα ποσό αξίας € 1,2 εκατ. αναταξινομήθηκε αναδρομικά για το 2018 από την κατηγορία «Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις» στην κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες», ανερχόταν σε \$824 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €734 εκ). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2018, ανερχόταν σε \$891 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €779 εκατ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Euro	0,05%	0,03%
USD	0,14%	0,09%

14 Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2018	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2019	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,18).

15 Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιτάμησης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχ. τίτλους	Απορολόγητα αποθεματικά & Αυπτιζωνικών Ύψων	Λοιπά αποθεματικά	Τίτλοι μετοχών	Σύνολο
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.827)	(531)	358.056
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	-	-	-	-	166	-	166
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.661)	(531)	358.222
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	(700)	-	(700)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(740)	-	(740)
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	(14.920)	-	-	-	-	(14.920)
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(5.006)	-	-	-	-	(5.006)
Κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(11.002)	-	(11.002)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(93)	-	-	-	(93)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	(288)	-	(288)
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	(683)	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	1.214	1.214
Μεταφορά φόρου λόγω διανομής αποθεματικών στα κέρδη εις νέον	-	-	-	-	(17.319)	-	-	(17.319)
Μεταφορά εις τακτικό αποθεματικό	-	-	-	-	(76.408)	-	-	(76.408)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό	26.170	-	-	-	-	-	-	26.170
Μεταφορά ληφθείσας επεξεργασίας σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	-	-	80	-	-	80
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	144.838	86.495	(11.751)	1	71.335	(32.391)	-	258.527
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	-	-	-	-	-	525	-	525
Αναταξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	1.501	-	-	-	-	1.501
Μεταφορά σε τακτικό και αφορολόγητο αποθεματικό	15.818	-	-	-	-	-	-	15.818
Κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(12.372)	-	(12.372)
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	12.890	-	-	-	-	12.890
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	271	-	271
Μεταφορά ληφθείσας επεξεργασίας σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	-	-	-	(188)	-	(188)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	160.656	86.495	2.640	1	71.335	(44.155)	-	276.972

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαγραφή ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προηγούμενων χρήσεων.

Αφορολόγητα Αποθεματικά και Αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:

- (1) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
- (2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.
- (3) Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβάστον.

16 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προμηθευτές	1.238.776	1.137.603
Δεδουλευμένα έξοδα	77.477	138.022
Λοιπές υποχρεώσεις	85.479	73.528
Σύνολο	1.401.732	1.349.153

Η γραμμή “Προμηθευτές” αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Το υπόλοιπο των “Προμηθευτών”, στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και στις 31 Δεκεμβρίου 2018, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την NIOC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες του Ομίλου να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα, προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Κατά την περίοδο από τις 16 Ιανουαρίου 2016 έως τις 8 Μαΐου 2018, οπότε και ανεστάλησαν οι κυρώσεις, ο Όμιλος πραγματοποίησε με επιτυχία αρκετές πληρωμές έναντι σημαντικού μέρους αυτών των οφειλών. Μετά την εκ νέου εφαρμογή των σχετικών κυρώσεων από τις Ηνωμένες Πολιτείες, από τις 8 Μαΐου 2018 κι έπειτα, δεν πραγματοποιήθηκαν παραδόσεις αργού πετρελαίου από το Ιράν, ούτε πληρωμές.

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, δεδουλευμένα έξοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έξοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε €12 εκατ. (2018: €54 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

17 Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	917.938	1.178.075
Ευρώ-ομόλογα	692.156	446.715
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	-	2.381
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.610.094	1.627.171
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	977.826	745.278
Ευρώ-ομόλογα	-	318.386
Τρέχον υπόλοιπο μακροπρόθεσμων δανείων	44.444	44.444
Τρέχον υπόλοιπο χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	677
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.022.270	1.108.785
Σύνολο δανείων	2.632.364	2.735.956

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μεταξύ 1 και 2 ετών	702.348	267.038
Μεταξύ 2 και 5 ετών	907.746	1.360.133
	1.610.094	1.627.171

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Δανεισμός	Νόμισμα	Υπόλοιπο στις	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	3,30%	5,18%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	4,84%	6,88%
- Μεταβλητό Belibor + περιθώριο	Δηνάριο Σερβίας	2,84%	4,20%
- Μεταβλητό Επιτόκιο αναφοράς + περιθώριο	Λεβ Βουλγαρίας	1,89%	1,98%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	-	5,25%
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	2,81%	2,77%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	4,60%	5,42%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	2,82%	4,88%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ευρώ	2.429.503	2.529.086
Δολλάριο Αμερικής	158.941	155.060
Δηνάριο Σερβίας	15.053	15.098
Λεβ Βουλγαρίας	28.867	36.712
Σύνολο δανεισμού	2.632.364	2.735.956

Ο Όμιλος διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές του δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Hellenic Petroleum Finance Plc (HPF) ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

	Εταιρεία	Λήξη	Υπόλοιπο στις	
			31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
1. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Ιούν. 2023	394	392
2. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Νοε 2020	224	223
3. Ομολογιακό δάνειο €300 εκ.	HP SA	Φεβ. 2021	299	297
5. Ομολογιακό δάνειο \$250 εκ.	HP SA	Ιούν. 2021	159	155
6. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("ETE")	HP SA	Ιουν. 2022	111	156
7. Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2019	-	318
8. Ευρώ-ομόλογο €450 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2021	200	447
8. Ευρώ-ομόλογο €500 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2024	491	-
9. Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	Διάφορες	754	745
10. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Διάφορες	Διάφορες	-	3
Σύνολο			2.632	2.736

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2020 περιλαμβάνονται στη Σημείωση 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

1) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ. λήξης Ιούνιος 2023

Τον Ιούνιο 2018 ο Όμιλος προπλήρωσε δύο κοινοπρακτικά δάνεια τα οποία είχαν συνολικό οφειλόμενο υπόλοιπο ύψους €380 εκατ., λαμβάνοντας ένα πενταετές αναχρηματοδοτούμενο κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ. που εκδόθηκε από την Εταιρία με τη συμμετοχή ελληνικών και διεθνών τραπεζών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €225 εκατ..

2) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ. λήξης Νοέμβριος 2020 (με ένα χρόνο δικαίωμα επέκτασης)

Το Νοέμβριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. αναχρηματοδότησε το ομολογιακό δάνειο €400 εκατ., με την έκδοση νέου ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. και διάρκειας 2 ετών με δυνατότητα επέκτασης για έναν επιπλέον χρόνο. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €225 εκατ..

3) Ομολογιακό δάνειο €300 εκατ. λήξης Φεβρουάριος 2021

Τον Ιανουάριο 2015 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ., διάρκειας 3 ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018, με δάνειο ύψους €300 εκατ. και διάρκεια 3 έτη. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €300 εκατ..

4) Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ. λήξης Ιούνιος 2021

Τον Ιούνιο 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε ένα νέο δάνειο ύψους \$250 εκατ. διάρκειας 3 ετών προκειμένου να χρηματοδοτήσει γενικές ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €180 εκατ.

5) Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων λήξης Ιούνιος 2022

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ETE). Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιωνόταν πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας, μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ETE ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €289 εκατ. (€44 εκατ. πληρώθηκαν κατά το 2019). Μέχρι τον Φεβρουάριο 2018 η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιελάμβανε χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Τον Φεβρουάριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. τροποποίησε τους όρους αυτής της σύμβασης με στόχο να εναρμονίσει τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών όρων της σύμβασης και τους σχετικούς δείκτες με αυτούς των υπόλοιπων δανείων της που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και των Ευρω-ομολόγων.

6) Ευρώ-ομόλογο €325 εκατ. λήξης Ιούλιος 2019

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες, οι οποίες εκδόθηκαν από την Hellenic Petroleum Finance Plc με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Στις αρχές του Ιουλίου του 2019, η Hellenic Petroleum Finance Plc αποπλήρωσε το ανοιχτό υπόλοιπο των €319,8 εκατ..

7) Ευρώ-ομόλογο €450εκατ. λήξης Οκτώβριος 2021

Τον Οκτώβριο 2016, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκατ. το οποίο έληγε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τον Ιούλιο 2017, η HPF εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της Hellenic Petroleum Finance Plc οι οποίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Οι ομολογίες αποπληρώθηκαν μερικώς τον Οκτώβριο 2019 με εισπράξεις από την έκδοση ενός Ευρω-ομολόγου €500 εκατ. (περιγράφεται παρακάτω). Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €201 εκατ.. Το χρηματοοικονομικό κόστος για την πρόταση εξαγοράς ανήλθε στα €24,6 εκατ. και έχει συμπεριληφθεί στο χρηματοοικονομικό κόστος των αποτελεσμάτων χρήσης. Οι συνολικές χρηματικές εκροές για τη μερική πληρωμή ανήλθε σε €273 εκατ..

8) Ευρώ-ομόλογο €500εκατ. λήξης Οκτώβριος 2024

Τον Οκτώβριο 2019, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €500 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 2%, τιμή έκδοσης 99,41% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2024. Μέρος της ζήτησης αξίας €248,4 εκατ. προήλθε από τη μερική εξόφληση του Ευρω-ομολόγου €450 εκατ. λήξης Οκτωβρίου 2021 (περιεγράφηκε παραπάνω), μέσω διαδικασίας πρότασης εξαγοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2019. Οι καθαρές χρηματικές εισροές ανήλθαν σε €251,6 εκατ.(μη συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαιοποιημένων εξόδων έκδοσης).

9) Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορά σε βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Ο όμιλος πέτυχε σημαντική μείωση χρηματοδοτικού κόστους κατά το 2019.

10) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Από την 1 Ιανουαρίου 2019 οπότε και υιοθετήθηκε το ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με χρηματοδοτικές μισθώσεις και συμπεριλαμβάνονταν στο δανεισμό, κατατάσσονται στις υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 18).

Πέραν των ανωτέρω, δεν έλαβαν χώρα άλλες σημαντικές μεταβολές στα δάνεια του Ομίλου για την δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες του Ομίλου περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών ως ακολούθως: “Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων”, “ Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων/ Ενοποιημένοι Καθαροί Τόκοι” και “ Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένη Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων”. Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

18 Υποχρεώσεις μισθώσεων

Τα υπόλοιπα των υποχρεώσεων μισθώσεων και οι κινήσεις της περιόδου έχουν ως εξής:

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Σημ.	180.198
Προσθήκες		36.378
Αποσύρσεις		(471)
Μετατροπές		14.467
Χρηματοοικονομικό κόστος	27	10.081
Αποπληρωμές		(40.793)
Συναλλαγματικές διαφορές		33
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019		199.894
Τρέχων υπόλοιπο		30.537
Μακροπρόθεσμο υπόλοιπο		169.357

Τα παρακάτω ποσά αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:

	Note	2019
Αποσβέσεις δικαιμάτων χρήσης παγίων	7	39.103
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων μισθώσεων	27	10.081
Έξοδα βραχυπρόθεσμων μισθώσεων		4.552
Έξοδα μισθώσεων χαμηλής αξίας		195
Μεταβλητές μισθώσεις		1.112
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		55.043

Η ανάλυση παλαιότητας των μισθώσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

	< 1 έτους	Μεταξύ 1 και 5 ετών	Πάνω των 5 ετών	Total
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019				
Υποχρεώσεις μισθώσεων	36.124	86.135	89.327	211.586

19 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα συμψηφισμένα ποσά είναι τα παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού	59.358	64.109
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού	(213.495)	(185.744)
	(154.137)	(121.635)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / υποχρέωσης είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο αρχής έτους	(121.635)	(60.256)
Αποτελέσματα χρήσης	(29.807)	(72.957)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	(2.921)	10.911
Αναπροσαρμογή καθαρής θέσης	-	531
Λοιπές κινήσεις	226	136
Υπόλοιπο τέλους έτους	(154.137)	(121.635)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις παρακάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(219.535)	(213.073)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.654	11.385
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	139	(3.387)
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	42.008	42.359
Προβλέψεις επισφαλών υπολοίπων πελατών	33.914	39.318
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	(834)	4.002
Δαπάνη τόκων εκπεστέα στις επόμενες χρήσεις (υποκεφαλαιοδότηση)	3.128	3.997
Αφορολόγητα αποθεματικά (Νόμος 4172/2013)	512	-
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	1.268	5.479
Προβλέψεις για περιβαλλοντικές δαπάνες	6.396	18.311
Απαξίωση συμμετοχών	11.179	7.737
Μη πραγματοποιημένα διαιτηρικά κέρδη στα αποθέματα του Ομίλου	1.178	2.129
Λοιπές μεταβολές σε σχέση με προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	2.034	8.604
Αναβαλλόμενη φορολογία στη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από τη ΔΕΠΑ	(46.556)	(48.496)
Μισθώσεις (ΔΠΧΑ 16)	(623)	-
Υπόλοιπο τέλους έτους	(154.137)	(121.635)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν με μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €1 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου του 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €5 εκατ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, ο Όμιλος κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015, 40% το 2016 και 30% τα επόμενα έτη). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου, ήταν €3 εκατ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €4 εκατ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

20 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πως τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές του Ομίλου, έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	180.398	163.514
Σύνολο	180.398	163.514
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	20.858	22.201
Σύνολο	20.858	22.201
Χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έσοδα		
Συνταξιοδοτικές παροχές	15.049	13.750
Φόρος	(2.680)	(2.738)
Σύνολο	12.369	11.012

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	27.971	21.663
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(11.479)	(10.108)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	16.492	11.555
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	163.906	151.959
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	180.398	163.514

Ο Όμιλος λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους εργαζομένους στην Ελλάδα, την Βουλγαρία, τη Σερβία, την ΠΓΔΜ, το Μαυροβούνιο και τη Κύπρο. Όλα τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων δεν έχει περιουσιακά στοιχεία, ενώ κάποια προγράμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο έχουν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	142.786	(9.530)	133.256
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	7.243	-	7.243
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.950	(158)	2.792
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	12.166	-	12.166
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	22.359	(158)	22.201
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξααιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	-	322	322
- Κέρδη από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(6)	-	(6)
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	10.852	-	10.852
- Κέρδη από εμπειρικές προσαρμογές	2.582	-	2.582
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (λοιπά έσοδα)	13.428	322	13.750
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(3.881)	(1.322)	(5.203)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(1.074)	595	(479)
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τους εργαζομένους	17	(17)	-
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τα στοιχεία ενεργητικού	(12)	0	(12)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	173.623	(10.108)	163.514
	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	173.623	(10.108)	163.514
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	8.661	-	8.661
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.979	(166)	2.813
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	9.384	-	9.384
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	21.024	(166)	20.858
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξααιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έσοδα	-	(480)	(480)
- Ζημιές από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(909)	-	(909)
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	20.012	-	20.012
- Ζημιές από εμπειρικές προσαρμογές	(3.574)	-	(3.574)
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (λοιπά έσοδα)	15.529	(480)	15.049
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(15.467)	(1.350)	(16.817)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(2.844)	638	(2.206)
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τους εργαζομένους	13	(13)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	191.878	(11.479)	180.398

Η κατηγορία «Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις» συμπεριλαμβάνουν το κόστος Εθελούσιας Αποχώρησης για το 2019 που ανήλθε σε €9,1 εκατ. (Σημ. 24).

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

	Μέχρι ενός έτους	Μεταξύ ενός και δύο ετών	Μεταξύ δύο και πέντε ετών	Πάνω από πέντε έτη	Σύνολο
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019					
Συνταξιοδοτικές παροχές	6.312	17.024	39.286	153.657	216.279

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	2019				2018			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	1.668	-	1.668	15%	1.973	-	1.973	20%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.735	-	1.735	15%	1.228	-	1.228	12%
- Εταιρικά ομόλογα	3.159	-	3.159	28%	2.961	-	2.961	29%
Επενδυτικά κεφάλαια	2.074	-	2.074	18%	2.139	-	2.139	21%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.421	-	1.420	12%	1.421	-	1.420	14%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	138	1.285	1.423	12%	196	191	387	4%
Σύνολο	10.195	1.285	11.479	100%	9.918	191	10.108	100%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,05%	2,05%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,10% - 2,50%	1,10% - 1,50%
Πληθωρισμός	1,10%	1,10%
Μέσος όρος εναπομείνουσας μελλοντικής εργοδοσίας (έτη)	10,84	16,18

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	-1,0%	-4,94%	5,36%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,5%	5,15%	Δεν εφαρμόζεται

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα αυτό να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβλεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €1,2 εκατ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 11 χρόνια.

21 Προβλέψεις

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2019 και το 2018 έχει ως εξής:

	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα
1 Ιανουαρίου 2018	6.371
Χρεώσεις / (πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	
- Προσθήκες	30.895
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(2.511)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(3.705)
Μεταφορά από τη σημείωση 12	6.000
Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές	1.188
31 Δεκεμβρίου 2018	38.238
Χρεώσεις / (πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	
- Προσθήκες	1.365
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(78)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(518)
Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές	(13.382)
31 Δεκεμβρίου 2019	25.625

Επαναδιατύπωση: Η κατηγορία «Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές» για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 συμπεριλαμβάνει ποσό €3,8 εκατ. που αναταξινομήθηκε στις προβλέψεις απομείωσης πελατών (Σημ, 12).

Οι μακροπρόθεσμες προβλέψεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνουν κυρίως προβλέψεις για κόστος περιβαλλοντικής αποκατάστασης ύψους 15 εκατ. Ευρώ (2018: 15 εκατ. Ευρώ).

Η γραμμή 'Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές' περιλαμβάνει ποσό €12 εκατ. που αφορά πρόβλεψη φόρου που μεταφέρεται στη γραμμή του φόρου εισοδήματος.

22 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Επιχορηγήσεις	10.329	10.939
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	18.047	17.913
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	28.376	28.852

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στον Όμιλο αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2019 ανέρχεται σε €1,0 εκατ. (2018: €1,0 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται ποσά από εμπόρους/διαχειριστές πρατηρίων, που λειτουργούν ως χρηματικές εγγυήσεις για την πιστή τήρηση των όρων της συμφωνίας.

23 Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2019			31 Δεκεμβρίου 2018		
	μαστική ποσό- <u>Βαρέλια</u> χιλ.	Στοιχεία Ενεργητικού €	Υποχρεώσεις €	μαστική ποσό- <u>Βαρέλια</u> χιλ.	Στοιχεία Ενεργητικού €	Υποχρεώσεις €
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	1.028	3.474	-	846	-	16.387
Σύνολο	1.028	3.474	-	846	-	16.387

Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	31 Δεκεμβρίου 2019		31 Δεκεμβρίου 2018	
	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	3.474	-	-	16.387
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων	3.474	-	-	16.387

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημιά σχετική με συμβόλαια τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους, ύψους €1,501 εκατ. ζημιά μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2018: κέρδη €14,920 εκατ. μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι θα είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε κέρδη μετά φόρων €12,890 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €5,006 εκατ. ζημιά μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα «Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου». (Σημ. 15).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών, όπως απεικονίζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

24 Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	7.507.711	8.219.544
Παροχές σε εργαζομένους	284.279	279.943
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	226.247	187.117
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	6.575	10.066
Κόστος μεταφοράς και αποθήκευσης	126.510	124.150
Γενικά έξοδα παραγωγής	105.235	104.565
SWAPS κέρδη / (ζημιές)	12.751	(41.611)
Υποτιμήσεις αποθεμάτων	2.001	32.705
Λοιπά έξοδα	250.220	328.238
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης, πωλήσεων και διάθεσης	8.521.529	9.244.717

Επαναδιατύπωση: Τα συγκριτικά υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν επαναδιατυπωθεί ώστε να συμμορφωθούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση για την τρέχουσα περίοδο.

Τα λοιπά έξοδα αποτελούνται κυρίως από κόστη που αφορούν δαπάνες συντήρησης εγκαταστάσεων, ασφαλιστικές δαπάνες, πρόβλεψη για επισφαλή υπόλοιπα πελατών, κόστος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, δαπάνες από υπηρεσίες τρίτων (συμβουλευτικές και νομικές), κόστος IT και έξοδα διαφήμισης και προώθησης. Το υπόλοιπο της τρέχουσας περιόδου δεν περιλαμβάνει κόστος μισθώσεων, λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 από 1 Ιανουαρίου 2019.

Οι αμοιβές της Ernst & Young για τις επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες, οι οποίες προεγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας κατά την διάρκεια της χρήσης 2019, ανέρχονται σε € 0,25 εκατ., εκ των οποίων ποσό €0,13 εκατ. αφορούν αμοιβές της Ernst & Young Hellas.

Έξοδα μισθοδοσίας

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μισθοδοσία	191.047	186.943
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	47.871	45.412
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	11.447	22.201
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	33.914	25.387
Σύνολο	284.279	279.943

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής, καθώς και κόστος εθελούσιας αποχώρησης €9,1 εκατ. (Σημ. 20).

25 Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου εξοδολογούνται κατά την πραγματοποίησή τους (2019: €4,8 εκατ. και το 2018: €1,4 εκατ.) και αφορούν κυρίως σε εργασίες έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και γεωλογικών μελετών, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου και στο οικόπεδο 2.

Δαπάνες αναφορικά με παραχώρηση αδειών έρευνας για τον Κόλπο του Πατραϊκού, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου, το οικόπεδο 2, την περιοχή της ΝΔ Κρήτης, την περιοχή της Δυτικής Κρήτης και το οικόπεδο 10, κεφαλαιοποιήθηκαν στις ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που διαρκούν οι εργασίες έρευνας.

26 Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Λοιπά λειτουργικά έσοδα και άλλα κέρδη			
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	33	1.049	965
Έσοδα από υπηρεσίες προς τρίτους		3.014	2.874
Έσοδα από ενοίκια		8.712	9.315
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων		611	2.297
Κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		686	293
Έσοδα από απόσβεση προεξόφλησης μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		1.464	2.363
Λοιπά		18.609	9.692
Σύνολο		34.146	27.799
Λοιπά λειτουργικά έξοδα και άλλες ζημιές			
Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		718	47
Απομείωση παγίων	6	4.606	3.734
Απόσβεση προεξόφλησης μακροπρόθεσμων απαιτήσεων		2.423	2.817
Κόστος εθελουσίας εξόδου		9.119	596
Προβλέψεις για περιβαλλοντική αποκατάσταση		-	15.000
Λοιπά		6.929	14.428
Σύνολο		23.795	36.622
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά		10.351	(8.823)

Επαναδιατύπωση: Τα συγκριτικά υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν επαναδιατυπωθεί ώστε να συμμορφωθούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση για την τρέχουσα περίοδο.

Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές) αφορούν σε έσοδα ή έξοδα που δε συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου.

Τα έσοδα από ενοίκια αφορούν πρατήρια που έχουν ενοικιαστεί σε εμπόρους.

Η κατηγορία «Λοιπά» στα λοιπά λειτουργικά έσοδα και κέρδη περιλαμβάνει ποσά μη εμπορικής φύσης, το σημαντικότερο από τα οποία αφορά έσοδο €7,3 εκατ. από αντιλογισμό προβλέψεων για επισφαλείς πελάτες.

27 Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα – καθαρά

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από τόκους	5.843	3.827
Έξοδα τόκων	(99.963)	(125.907)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(46.340)	(23.625)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	(10.081)	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(150.541)	(145.705)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, τόκοι ύψους €2,9 εκατ. (2018: €2,5 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί.

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα περιλαμβάνουν το εφάπαξ ποσό των €24,6 εκατ. που αφορά το χρηματοοικονομικό κόστος για την πρόταση εξαγοράς μέρους του παλιού Ευρω-ομολόγου, κατά την έκδοση του νέου ομολογιακού δάνειου €500 εκατ. τον Οκτώβριο 2019 (Σημ. 17).

28 Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €1 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, προέρχονται κυρίως από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (ως επί το πλείστον σε Δολάρια ΗΠΑ) καθώς και από την αποτίμηση των δανειακών υπολοίπων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν κέρδη ύψους €2 εκατ.

29 Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα της χρήσης είναι:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Φόρος τρέχουσας χρήσης	(18.555)	(72.025)
Φόρος σε διανεμηθέντα μερίσματα	0	(13.490)
Φόρος προηγούμενων χρήσεων	4.928	4.254
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 19)	(29.807)	(72.957)
Φόροι	(43.434)	(154.218)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2019			31 Δεκεμβρίου 2018		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(188)	-	(188)	(288)	-	(288)
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	741	(197)	544	(959)	264	(695)
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	19.794	(5.403)	14.391	(27.835)	7.909	(19.926)
Συναλλαγματικές διαφορές	272	-	272	(745)	-	(745)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(15.049)	2.680	(12.369)	(13.750)	2.738	(11.012)
Λοιπά συνολικά έσοδα	5.570	(2.920)	2.650	(43.577)	10.911	(32.666)

Ο φορολογικός συντελεστής για τις ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, είναι 24% (31 Δεκεμβρίου 2018: 29%), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Νόμου 4646/2019, σύμφωνα με το οποίο, τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, φορολογούνται με συντελεστή 24 % για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 και εφεξής.

Σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι στις εταιρείες διενεργούνται ως εξής:

α. Έλεγχοι από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και τον Νόμο 4174/2013, Άρθρο 65Α, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση.

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2018.

β. Έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές

Οι χρήσεις που έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τη μητρική εταιρεία και τις σημαντικότερες θυγατρικές έχουν ολοκληρωθεί ως ακολούθως:

Ονομασία εταιρίας	Οικονομικές χρήσεις που έληξαν ως και
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	2011
ΕΚΟ ΑΒΕΕ	2010
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (πρώην ΕΚ)	2011

Ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων από τις φορολογικές αρχές, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (Σημείωση 33).

Με την υιοθέτηση της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23 από την 1η Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος αναταξινόμησε τις απαιτήσεις που σχετίζονται με προπληρωμές για επίδικες φορολογικές υποθέσεις (σημειώσεις 2.20, 4 i) και σημείωση 33) από την κατηγορία των πελατών και λοιπών απαιτήσεων της ενοποιημένης κατάστασης οικονομικής θέσης σε διακριτή κατηγορία (φόρος εισοδήματος εισπρακτέος). Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναταξινομηθεί αναλόγως.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ποσό των εισπρακτέων φόρων εισοδήματος ύψους € 91,4 εκατ. περιλαμβάνει ποσά που προπληρώθηκαν από τον Όμιλο σε σχέση με τις επίδικες φορολογικές υποθέσεις (όπως εξηγείται στις σημειώσεις 2.20, 4 (i) και σημείωση 33) σχετικά με φόρο εισοδήματος 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018: €14,2 εκατ. Και €17,4 εκατ. αντίστοιχα) και σχετικούς τόκους και προσαυξήσεις (31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018: €17,9 εκατ. Και € 17,9 εκατ. αντίστοιχα). Το ποσό του εισπρακτέου φόρου εισοδήματος περιλαμβάνει επίσης και τις προκαταβολές φόρων εισοδήματος, συνολικού ποσού €59,3 εκατ. που υπολογίστηκαν και καταβλήθηκαν μαζί με τους φόρους εισοδήματος του έτους 2019.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους του Ομίλου και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	207.010	368.930
Φόρος βάσει ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συντελεστή 29% (2016 - 29%)	(49.682)	(106.990)
Μεταβολή λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εξωτερικού	3.777	5.688
Κέρδη/(ζημιές) Ναυτικών Εταιρειών που δεν υπόκεινται σε φόρο	1.629	556
Αναβαλλόμενος φόρος αναφορικά με τη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από την ΔΕΠΑ	-	(48.494)
Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(8.294)	(9.457)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή (εκτός ΔΕΣΦΑ)	1.477	17.164
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών προηγούμενων ετών	3.001	449
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(6.666)	(50)
Μεταβολές στον αναβαλλόμενο φόρο προηγούμενων ετών	870	(536)
Προσαρμογή λόγω φόρολογίας σε διανεμηθέντα μερίσματα	-	(13.490)
Μεταβολή λόγω εισοδήματος από συνδεδεμένες επιχειρήσεις που δεν υπόκειται σε φορολογία	4.287	513
Αποαναγνώριση προβλέψεων για τις οποίες δεν είχε αναγνωριστεί αναβαλλόμενος φόρος	617	-
Διαγραφή αναβαλλόμενης φορολογίας ενεργητικού λόγω παραγραφής φορολογικών ζημιών	(491)	-
Προσαρμογή φόρου εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	4.908	-
Προσαρμογή πρόβλεψης αναβαλλόμενης φορολογίας προηγούμενων χρήσεων	969	-
Λοιπά	164	430
Φόροι	(43.434)	(154.218)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	21,0%	41,8%

30 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών (Σημ. 13). Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2019, τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών είχαν εξασκηθεί ή λήξει και δεν υπήρχαν ίδιες μετοχές. Τα απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή ισούνται με τα βασικά κέρδη ανά μετοχή.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	0,53	0,69
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	160.798	211.614
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.635.185	305.628.663

31 Μερίσματα

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,50 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Η γενική συνέλευση των μετόχων στις 7 Ιουνίου 2019 επίσης ενέκρινε την ως άνω διανομή. Στο τελικό μέρισμα συμπεριλαμβάνεται έκτακτο μέρισμα €0,25 ανά μετοχή το οποίο αφορά σε διανομή μέρους των εσόδων από την πώληση του μεριδίου του Ομίλου στον ΔΕΣΦΑ. Το ποσό του τελικού μερίσματος για το έτος 2018, ανέρχεται σε €152,8 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις. Το σύνολο του ποσού πληρώθηκε τον Ιούλιο 2019.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του στις 5 Νοεμβρίου 2019, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2019, ποσού €0,25 ανά μετοχή. Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €76,4 εκ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Το ποσό του τελικού μερίσματος ανέρχεται σε €76,4 εκατ. και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων του Ομίλου στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος ή επιπρόσθετου ειδικού μερίσματος εντός του 2020.

32 Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Σημ.	Δωδεκάμηνη περίοδος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη προ φόρων		207.010	368.930
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων παγίων και δικαιωμάτων χρήσης παγίων	6,7	230.585	190.851
Αποσβέσεις και απομειώσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	8	6.844	10.066
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	26	(1.049)	(965)
Χρηματοοικονομικά έξοδα-καθαρά	27	150.541	145.704
Κέρδη από συγγενείς επιχειρήσεις	9	(17.862)	1.771
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων		33.003	89.103
Συναλλαγματικά κέρδη	28	1.255	(2.194)
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	26	(959)	454
Κέρδη / (ζημιές) περιουσιακών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση		(721)	-
Κέρδη / (ζημιές) από εκποίηση παγίων	26	32	(246)
		608.679	803.474
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		(20.065)	61.582
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		7.352	126.751
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων		38.751	(339.516)
		26.039	(151.183)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		634.718	652.291

33 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών του συναλλαγών. Τα πιο σημαντικά ζητήματα παρουσιάζονται στη συνέχεια:

1. Επιχειρηματικά θέματα

α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθειες δραστηριοτήτες του. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου ή στην χρηματοοικονομική του θέση και ότι δεν χρειάζονται επιπλέον προβλέψεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ουσίας ή του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) εκκρεμούν ή έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις επ' αυτών για διάφορες υποθέσεις συμψηφιστικών ατελειών αναφορικά με περιπτώσεις εικονικών ανεφοδιασμών πετρελαϊκού προϊόντος από πρατηριούχους. Επίσης έχουν εκδοθεί και κάποιες αποφάσεις του ΣτΕ επί παρομοίων υποθέσεων οι οποίες είτε απορρίπτουν αναιρέσεις της εταιρείας ΕΚΟ, είτε κάνουν δεκτές τις αναιρέσεις του Δημοσίου και αναπέμπουν στη Διοικητικό Εφετείο για νέα κρίση επί της ουσίας και οι οποίες είτε βρίσκονται σε φάση αναίρεσης ή αναίρεσης μετ' αναπομπής από την εταιρεία ΕΚΟ, είτε σε φάση αναίρεσης από το Ελληνικό Δημόσιο. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €13,9 εκατ., ενώ ποσό ύψους €11,7 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στις οικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές η εταιρεία ΕΚΟ θα προχωρήσει άμεσα σε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΔΔΑ») ενώ θα επιδιώξει την αποστολή προδικαστικού ερωτήματος προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), καθώς η Εταιρεία φρονεί ότι οι εν λόγω εις βάρος της αποφάσεις του ΣτΕ αντίκεινται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), αλλά και στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε οι εν λόγω υποθέσεις να κριθούν επί της ουσίας.

Στα πλαίσια αυτό, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πιθανότητες ενοϊκής κρίσης για την ΕΚΟ από τα υπερεθνικά Δικαστήρια είναι σημαντικές, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την ενοϊκή μεταβολή της διαμορφωθείσας νομολογίας του ΣτΕ και υπό αυτήν την έννοια, ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση επί των ανωτέρω υποθέσεων και για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

Δήμοι

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων καταλογίστηκαν στις εταιρείες του Ομίλου τέλη και πρόστιμα χρήσης υπεδάφους για τη διέλευση αγωγών από τους εκάστοτε Δήμους. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €26,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €26,5 εκατ.), ενώ ποσό ύψους €14 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στην κατάσταση οικονομικής θέσης στο κονδύλι «Λοιπές Απαιτήσεις» όπως απαιτείται προκειμένου ο Όμιλος να προσφύγει κατά των ανωτέρω καταλογισμών.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές ο Όμιλος έχει ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα και εκτιμά ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση για το σύνολο των υποθέσεων αυτών και για τον λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Επιτροπή ανταγωνισμού

Το 2008 η Επιτροπή Ανταγωνισμού επέβαλε στη BP HELLAS A.E. πρόστιμο στην Εταιρεία € 30 εκατ.. Κατά της παραπάνω Απόφασης, η εταιρεία άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών την από 24.12.2008 προσφυγή της. Ζήτησε επίσης και επέτυχε την αναστολή πληρωμής του προστίμου μέχρι την έκδοση της αποφάσεως επί της προσφυγής για ποσό € 28 εκατ..

Επί της προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθμ 1494/2011 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, με την οποία έγινε δεκτή η προσφυγή και ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Κατά της αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού άσκησε την από 26.10.2011 αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Η αίτηση αυτή αναίρεσης ύστερα από πάρα πολλές οίκοθεν αναβολές, συζητήθηκε στις 25.4.2018. Το ΣτΕ εξέδωσε πρόσφατα την υπ' αριθ. 1770/2019 απόφασή του, με την οποία δέχεται την αίτηση αναίρεσης και αναπέμπει την υπόθεση για νέα κρίση στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών. Η απόφαση αυτή δεν έχει ακόμη καθαρογραφεί.

Λόγω του ότι η απόφαση του Ακυρωτικού Δικαστηρίου δεν είναι ακόμη διαθέσιμη δεν δυνάμεθα να εκφέρουμε άποψη περί της εκβάσεως της νέας δίκης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου, ωστόσο, πιθανολογούμε ότι δεν θα μεταβληθεί η παγία μέχρι σήμερα άποψη των νομικών συμβούλων της εταιρείας περί του ότι δεν τελέσθηκε καμία απολύτως παράβαση του Ν. 703/1977. Η Διοίκηση της εταιρείας πιστεύει ότι εφόσον ληφθούν υπόψη τα στοιχεία και οι ισχυρισμοί της, η εταιρεία θα δικαιωθεί πλήρως και το ως άνω πρόστιμο θα ακυρωθεί αμετακλήτως

β) Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν στο ισόποσο των €912 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €969 εκ.). Εξ' αυτών, ποσό €807 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €886 εκ.) έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και εμφανίζεται στα αντίστοιχα κονδύλια των συνοπτικών ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

γ) Διεθνείς δραστηριότητες

Παρόλο που δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις, οι θυγατρικές του εξωτερικού αντιμετωπίζουν μία σειρά από νομικές υποθέσεις κυρίως σχετικές με μεταβολές στις τοπικές αδειοδοτήσεις ή πρόστιμα από Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές. Τέτοιες περιπτώσεις είναι και η υπόθεση σχετικά με τις εγκαταστάσεις δεξαμενών της Jugroretrol A.D. στο Μαυροβούνιο, καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου να ξεκινήσει εκ νέου έρευνα για τις πετρελαϊκές εταιρείες εμπορίας (χονδρικής) στην Κύπρο για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2004 ως 22 Δεκεμβρίου 2006. Στις 15 Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου επέβαλλε πρόστιμο ύψους €5 εκατ. στην Εταιρεία. Στις 30 Δεκεμβρίου 2017 ξεκίνησαν σχετικές νομικές ενέργειες οι οποίες είναι σε εξέλιξη. Η πιθανότητα να υπάρξει για την υπόθεση αυτή εκταμίευση πόρων αξιολογείται ως περιορισμένη. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα των προαναφερθεισών υποθέσεων πέραν των προβλέψεων που ήδη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2. Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση για τις συναλλαγές των σημαντικότερων εταιρειών του Ομίλου, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες Αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλλά και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των φορολογικών δηλώσεων ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνταν από τις Φορολογικές Αρχές, κατά μέσο όρο 5-7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή μίας εταιρείας του Ομίλου, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία του Ομίλου δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των προσαυξήσεων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει

ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμη κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

α) **Ανέλεγκτες χρήσεις - Επίδικες φορολογικές υποθέσεις**

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 29, στις σημαντικότερες ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι από τις Φορολογικές Αρχές, ως εξής:

- Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκατ. και πρόστιμα €23,5 εκατ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η εταιρεία, αφού μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβήτησε τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και προσauξήσεις (τα οποία υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και προχώρησε σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών.

Παρά το γεγονός ότι η εταιρεία έχει αμφισβητήσει την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά συμψηφίστηκαν από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους, εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών αυτών, εμφανίζεται σε λογαριασμούς της γραμμής «Φόρος εισοδήματος – απαίτηση» αν το ποσό αφορά φόρο εισοδήματος ή της γραμμής «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» αν το ποσό αφορά άλλους φόρους, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι θα επιτύχει στις προσφυγές της. Όσον αφορά τις προσauξήσεις, οι Εκθέσεις αξιώνουν ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την εταιρεία.

Επί του παρόντος, έχει ληφθεί εντολή ελέγχου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012, η οποία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, έχει παραγραφεί.

Ομοίως, οι δύο κύριες θυγατρικές λιανικής εμπορίας στην Ελλάδα, οι οποίες κατά τη διάρκεια του 2016 συγχωνεύθηκαν, έχουν ελεγχθεί ως εξής:

- Η εταιρεία Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ενώ έχουν ληφθεί εντολές ελέγχου για τις επόμενες χρήσεις έως και εκείνη που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, οι οποίες σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις έχουν παραγραφεί. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2010 και το 2011 παραδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2017 και αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €1,6 εκατ. και προσauξήσεις ύψους €1,9 εκατ. για παρόμοιους λόγους με την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., όπως αναφέρονται ανωτέρω. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

Μετά την εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, εκδόθηκαν εντός του 3^{ου} τριμήνου 2019, οι αντίστοιχες Αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου, με τις οποίες: για τις μεν υποθέσεις χαρτοσήμου, ύψους € 3,4 εκατ. δικαιώνεται η εταιρεία και διατάσσεται η επανεκκαθάριση και επιστροφή των αντίστοιχων καταβληθέντων ποσών, ενώ για την υπόθεση ΦΑΠ 2010 ύψους € 100 χιλ., για την οποία δεν έγινε δεκτή η προσφυγή μας, η εταιρεία άσκησε αναίρεση.

- Η εταιρεία ΕΚΟ ΑΕ έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, ενώ έχει ληφθεί εντολή ελέγχου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012, η οποία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις έχει παραγραφεί. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2008, το 2009 και το 2010 παραδόθηκαν το Φεβρουάριο του 2018 και αξιώνουν πρόσθετα τέλη χαρτοσήμου ύψους €4,1 εκατ. και

πρόστιμα ύψους €3,5 εκατ. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

Παρά το γεγονός ότι οι εταιρείες αμφισβητούν την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούνται να καταβάλουν το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά έχουν συμψηφισθεί από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών που πληρώθηκαν ή συμψηφίστηκαν, εμφανίζεται σε λογαριασμούς της γραμμής «Φόρος εισοδήματος – απαίτηση» αν το ποσό αφορά φόρο εισοδήματος ή της γραμμή «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» αν το ποσό αφορά άλλους φόρους, καθώς οι Εταιρείες εκτιμούν ότι θα επιτύχουν στις προσφυγές τους. Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων, πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει οποιεσδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στο φόρο εισοδήματος εισπρακτέο (Σημείωση 29), στον βαθμό που εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικά ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι Ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έλαβαν από τους τακτικούς τους Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και το Νόμο 4174/2013, άρθρο 65Α.

β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Τελωνειακά ελλείμματα

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκατ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ολοκλήρωση της δικαστικής διαδικασίας.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκατ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημείωση 12). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

Λοιπά τελωνειακά θέματα

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ουσίας ή του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) εκκρεμούν ή έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις επ' αυτών για διάφορες υποθέσεις συμψηφιστικών ατελειών αναφορικά με περιπτώσεις εικονικών ανεφοδιασμών πετρελαϊκού προϊόντος από πρατηριούχους. Επίσης έχουν εκδοθεί και κάποιες αποφάσεις του ΣτΕ επί παρομοίων υποθέσεων οι οποίες είτε απορρίπτουν αναίρέσεις της εταιρείας ΕΚΟ, είτε κάνουν δεκτές τις αναίρέσεις του Δημοσίου και αναπέμπουν στη Διοικητικό Εφετείο για νέα κρίση επί της ουσίας και οι οποίες είτε βρίσκονται σε φάση αναίρεσης ή αναίρεσης μετ' αναπομπής από την εταιρεία ΕΚΟ, είτε σε φάση αναίρεσης από το Ελληνικό Δημόσιο. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €13,9 εκατ., ενώ ποσό ύψους €13,1 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στις οικονομικές καταστάσεις (31 Δεκεμβρίου 2018: €11,7 εκατ.).

Αναφορικά με τις υποθέσεις της ΕΚΟ, ο Όμιλος έχει προχωρήσει σε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΔΔΑ»), καθώς η Εταιρεία φρονεί ότι οι εν λόγω εις βάρος της

αποφάσεις του ΣτΕ αντίκεινται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

Στα πλαίσια αυτό, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πιθανότητες ευνοϊκής κρίσης για την ΕΚΟ από τα υπερεθνικά Δικαστήρια είναι σημαντικές, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την ευνοϊκή μεταβολή της διαμορφωθείσας νομολογίας του ΣτΕ και υπό αυτήν την έννοια, ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση επί των ανωτέρω υποθέσεων και για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Εντός του 2019, οι τελωνειακές αρχές των Σκοπίων, πραγματοποίησαν έλεγχο στην ΟΚΤΑ, αναφορικά με το φόρο κατανάλωσης στις εισαγωγές eurodiesel για τις χρήσεις 2014-2018.

Θεώρησαν ότι, ο φόρος κατανάλωσης που αφορά τις εισαγωγές αυτές, δεν έχει υπολογισθεί ορθά και εξέδωσαν σχετικές αποφάσεις για τη χρήση 2014, καταλογίζοντας επιπλέον συνολικό ποσό € 380 χιλ..

Η εταιρεία άσκησε σχετικές προσφυγές, ζητώντας την πλήρη ακύρωση των καταλογισμών, θεωρώντας ότι οι τελωνειακές αρχές προέβησαν σε ουσιώδεις παρατυπίες, μη τεκμηρίωση της υπόθεσης και μη ορθή εφαρμογή των διατάξεων. Η εταιρεία εκτιμά ότι το αποτέλεσμα της υπόθεσης θα είναι θετικό, μετά την ολοκλήρωση της δικαστικής διαδικασίας.

34 Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €39,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €21,7 εκατ.), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διωλιστηρίων.

(β) Δεσμεύσεις για έρευνα υδρογονανθράκων

Το ποσό για συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου για έρευνα υδρογονανθράκων είναι €23,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €26,4 εκατ.).

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Ο Όμιλος είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος δεν είναι υπόχρεος να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

35 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές των αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του Ομίλου.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συγγενείς εταιρείες:

α) Συγγενείς Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΙΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. HOLDCO

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	397.674	597.853
Κοινοπραξίες	1.107	754
Σύνολο	398.781	598.606
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	460.363	769.052
Κοινοπραξίες	38.357	18.813
Σύνολο	498.720	787.865
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	9.176	11.912
Κοινοπραξίες	226	1.387
Σύνολο	9.401	13.299
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	18.738	36.041
Κοινοπραξίες	438	150
Σύνολο	19.176	36.191

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαίωσης και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elredison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν στο ισόποσο των €105 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €83 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και παρουσιάζουν σημαντικές συναλλαγές με τον Όμιλο:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)
- Λιγνιτική Μεγαλόπολης Α.Ε.
- Λιγνιτική Μελίτης Α.Ε.

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €328 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €353 εκατ.)
- Αγορές του Ομίλου €68 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €51 εκατ.)
- Απαιτήσεις €60 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €44 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €16 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €11 εκατ.).

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	Ετος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αμοιβές	4.839	4.522
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	136	67
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.676	1.661
Σύνολο	6.651	6.250

δ) Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες από κοινού ελεγχόμενες δραστηριότητες με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα:

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Calfrac well services Ltd (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος)
- Total E&P Greece B.V and Edison International SpA (Ελλάδα, Μπλοκ 2).
- Total E&P Greece B.V., Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (Ελλάδα, Μπλοκ Δυτική Κρήτη).
- Total E&P Greece B.V., Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (Ελλάδα, Μπλοκ Νοτιοδυτική Κρήτη).
- Repsol Exploracion (Ελλάδα, Μπλοκ Ιόνιο).

36 Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Έδρα Εταιρείας	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	49,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μ.Ε.Π.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΔΗΜΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΕΑΔ	Εμπορική	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΣΕΡΒΙΑ ΑΔ	Εμπορική	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL S.A.	Μητρική υποομίλου	ΑΥΣΤΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ ΛΤΔ	Εμπορική	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
R.A.M.OIL Κύπρος LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
YUGEN LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM CYPRUS HOLDING LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
JUGOPETROL AD	Εμπορική	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	54,35%	ΠΛΗΡΗΣ
GLOBAL ALBANIA A.E.	Εμπορική	ΑΛΒΑΝΙΑ	99,96%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μητρική υποομίλου	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	80,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY A.D	Διύλιση	ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	81,51%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μηχανολογική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Διύλιση	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC	Χρηματοοικον. Υπηρεσίες	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΙΡΕΒΕΖΑ ΑΕ	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΑΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
SUPERLUBE LTD	Λιπαντικά	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
BLUE CIRCLE ENGINEERING LIMITED	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ELPEDISON B.V.	Ενέργεια	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
SAFCO ΑΕ	Εφοδιασμός Αεροδρομίου	ΕΛΛΑΔΑ	33,33%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΔΕΠΑ Α.Ε..	Φυσικό Αέριο	ΕΛΛΑΔΑ	35,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Ε.Α.Κ.Α.Α Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	25,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Δ.Μ.Ε.Π. HoldCo LTD	Εμπορία Πετρελαιοειδών	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	48,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

- Στις 15 Ιανουαρίου 2019, η εταιρεία HELLENIC PETROLEUM CYPRUS HOLDING (HPCH) LTD υπέγραψε την συμφωνία αγοράς μετοχών σχετικά με το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας BLUE CIRCLE ENGINEERING LIMITED, η οποία κατέχει εξειδικευμένες εγκαταστάσεις συστημάτων που χρησιμοποιούν το Υγραέριο (LPG) ως πηγή ενέργειας, καθώς και με τη διανομή υγραερίου σε ολόκληρη την Κύπρο. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 31 Μαΐου 2019 και το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €6,9 εκατ. εκ των οποίων ποσό €5,7 εκατ. αφορά σε άμεση πληρωμή (€5,3 εκατ. καθαρά χωρίς τα χρηματικά διαθέσιμα της αποκτηθείσας εταιρείας κατά την εξαγορά), ποσό €0,55 εκατ. το οποίο εξοφλήθηκε μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2019 και ποσό €0,65 εκατ. που αφορά σε ενδεχόμενη πληρωμή που υπόκειται σε ικανοποίηση συγκεκριμένων όρων της σύμβασης, σχετικά με τα υπόλοιπα του κεφαλαίου κίνησης. Ως μέρος της συναλλαγής αναγνωρίστηκε προσωρινά υπολογισμένη υπεραξία €4,7 εκατ. (Σημ. 8).

- Στις 26 Ιουλίου 2019, η εταιρία ELPEDISON BV εξαγόρασε τις μη ελέγχουσες συμμετοχές στην ELPEDISON SA με ποσοστό 24,22% και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου στην ELPEDISON SA. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €20 εκατ. (Σημ. 9).

37 Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Στις 17 Φεβρουάριου 2020, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ανακοίνωσε στο επενδυτικό κοινό, ότι υπεγράφη συμφωνία εξαγοράς («η Συναλλαγή») χαρτοφυλακίου φωτοβολταϊκών («Φ/Β») έργων («το Έργο») σε τελικό στάδιο αδειοδότησης, στην περιοχή της Κοζάνης, από τη Γερμανική εταιρεία ανάπτυξης και κατασκευής έργων ΑΠΕ, JUWI. Η Συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί στο Β' Τρίμηνο 2020, η περίοδος κατασκευής εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 16 μήνες και το Έργο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το Δ' Τρίμηνο 2021, η συνολική επένδυση εκτιμάται ότι θα να ανέλθει σε €130 εκατ..

Στις 20 Φεβρουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 του Ν. 4548/2018, ενέκρινε τη σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του «ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε» και της «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.» σχετικά με:

- Την από κοινού πώληση της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Α.Ε. (μια εταιρεία που ιδρύθηκε μετά την απόσχιση της δραστηριότητας δικτύων και υποδομών της ΔΕΠΑ στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της) και
- Τη συμμετοχή στη διαδικασία πώλησης της ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. (η ΔΕΠΑ Α.Ε. θα μετονομαστεί σε ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. μετά την απόσχιση της δραστηριότητας δικτύων και υποδομών στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της)